Nepriklausoma LIETUVA
Independent Lithuania

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyality to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by the Lithuanian League of Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Departament, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

Nr. 12 (206) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1951 m. KOVAS - MARCH 29 d. PRICE 10 c. XI METAI

PARYŽIAUS DERYBOMS NESISEKANT,
SUSIRINKO AMERIKOS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA

PARYŽIUJE KVARTETO DAINA BE GALO... VAŠINGTONAS SUŠAUKĖ PANAMERIKOS KONFERENCIJĄ... TOLIMUOSIUOSE RYTUOSE KAŽKAS TEKA... DU MILIONAI IŠSKRININGUOTŲJŲ KOMPARTIEČIŲ...

Velykinė savaitė pasaulyje praėjo be didelių „nuodėmių", bet ir be „atgailavimų". Bendras tos savaitės balansas vis dėlto rodo politinių jėgų krypimą į neigiamybes.

Štai jau prasidėjo ketvirtoji savaitė, kai Paryžiuje tariasi Keturių Didžiųjų atstovai tik tai dėl dienotvarkės ir vis nesusitaria. Jų derybos virto „daina be galo". Kas įdomiausia, besiderą vis dėlto susiderėjo dėl to, kad

jų posėdžiai nuo šiol bus slapti...

Jie galvoja, kad viešumas juos skatina į propagandą, todėl bent *niekas nežinos, kas ten* šnekama ir kam tos šnektos taikomos. Štai, prie ko priveda „rytų demokratija" — bi*joma, kad žmonės sužinos*, apie ką kalbama ir kaip kalbama...

Kai negalima susitarti vien tiktai dėl dienotvarkės, tai yra visai *aišku*, kad tą dienotvarkę svarstnat (o vis dėlto tas numatoma), jau tikrai negalės susitarti. Visa tai numatant, Vašingtonas imasi rimtesnių ir realesnių reikalų.

Vašingtone sušaukta ketvirtoji Panamerikos konferencija.

Trumanas joje trumpai, bet aiškiai pasakė: Konferencija sušaukta todėl, kad taikai gresia didelis pavojus. Maskvos imperializmas neturi nei ribų, nei saiko. Komunistinis imperializmas gresia pavojais visai žmonijai. Bet jeigu tai įvyks, tai niekas visoje žemėje nebus saugus. Todėl ir vakarinio pusrutulio pareiga gintis nuo imperializmo visur ir visomis jėgomis. Amerikos kontinentas turi padėti gintis nuo užpuolimo Europai. Tas pavojus atvirai reiškiasi ir rytuose, ir ten Amerika turi padėti, nes *pavojus yra totalinis.*

Panamerikos konferencijoje (tiesa, vengiama dabar ir tokio vardo, kad nesukeltų nereikalingų reakcijų), dalyvauja visų Amerikos respublikų užsienių reikalų ministeriai.

Amerikos valstybių konferencija ne veltui sušaukta.

Politiniai pasauliniai santykiai vis labjau ir labjau įsitempia. Bandomi nauji „ėjimai", bandomos naujos vietos ir čiuopiamos mažiausio atsparumo pozicijos.

Mat, visus planus gerokai apgriovė karas Korejoje, kurioje išbandė savo jėgas ir Rusija ir Kinija. Tų bandymų vaisiai anaiptol ne tokie, kaip Maskva laukė. Už tai dar riedės galvos „apgavikų". Jau ateina *žinių apie „pasikeitimus"*, apie didesnius skryningus. Specai apskaičiuoja, kad

komunistų partija paskutinių „valymų" metu jau išskryningavusi per du milionus komnarių.

Tokio skryningo *nepatyrė* net dipi. Ką tas reiškia? — Tas reiškia taipgi pasiruošimus. Komunistų partija ypatingai rimtai ruošiasi karui ir nori sukomplektuoti savo partijos branduolį tiktai iš visu šimtu procentų patikimų narių. Vyksta persitvarkymai. „Silpnas kelias, stipras griūna". Kaikuriose satelitinėse valstybėse, kaip Čekoslovakija, Bulgarija, Vengrija, griūna visos buvusios viršūnės. Paliekamos kai kurios tik dėl akių, nes kitaip susidarytų įspūdis, kad ten nėra nė vieno Maskvai ištikimo žmogaus.

Rokosovskio planu ir Lenkija su „broliškąja slavų tauta, keičiasi" gyventojais... Lenkija gauna „slavų" mongelų, o lenkai gabenami į mongoliją. Todėl Rusija dabar vadinama „Babelio bokštu", kuriame Stalinas „sumaišė liežuvius"....

Įdomūs dalykai dedasi ir Korejoje.

Gen. MacArthuras laukia iš Kinijos pasiūlytosios taikos. Plinta gandai kad Korejoje galis karas pasibaigti. Deja, vilčių tam labai nedaug, jeigu nepasakyti, kad jų visai maža. Vis dėlto, kažkas ten darosi, kas dabar dar nėra visai aišku.

Amerika, kuriai tenka daugiausia vadovauti ir daugiausia aukotis, aiškiai nori, kad Korejos karas būtų pabaigtas. Bet jeigu Vašingtonas nori tai kos, Maskva jau savaime jos nenori. Todėl ir „trypiama" ties 38 lygiagrete.

Nėra kaip jos vėl neperžengti, bet nesinori ir peržengti... O gal Kinijos komunistai susimylės ir sutiks taikytis. Tokiu atveju, jie, žinoma, daug pareikalaus ir prasidės derybos, „kaip 4-rių Paryžiuje"...

Dalis žmonių tokia būsena *nepatenkinta.*

Bet... kiekviena taktika ne be apgalvojimo, ne be priežasčių. Reikia atsiminti, kad greta tikro karo (*Korejoje*) vyksta ir „šaltasis karas" — nervų karas. Ir šaltasis karas daug ką nulems. Kas jį laimės — jau daug laimės.

Pirmąjį šaltąjį karą „rytų demokratija" pralošė. Tuo pačiu ir pralaimėjo. Berlyno Blokados nuėmimas Maskvai sudarė *didelių nuostolių. Todėl* ir dabar reikia „išlaikyti šaltą kraują". Kadangi karas neišvengiamas, tai reikia, į nieką nežiūrint, rimtai ruoštis. Ir tas jį laimės, kas bus rimtai pasiruošęs. Tą kryptimi reikia vertinti kiekvieną rimtą žingsnį.

POLITINIS VEIDRODIS
pagal naujausį NEWSWEEK periskopą

Rašo Br. Aušrotas

Aviacijos parama raudoniesiems?

Pentagonas skaitosi su galimybe, kad raudonoji Kinija, pradėdama naują puolimą Korejoje, galinti mesti į kovą lau*ką žymų lėktuvų skaičių*, paremti žemyno kariuomenę. Britų žvalgybos pranešimai sako, kad Rusija iki šio meto kiniečiams yra perdavusi apie 3.000 lėktuvų, kurių dauguma MIG-15 naikintojai. Tame skaičiuje yra kelios apmokymo mašinos su rusų instruktoriais. Yra žinoma, kad raudonieji paskubomis stato ir plečia aerodromus Š. Korejoje.

Įsiutimo priežastis

Čia galinti būti viena iš priežasčių, kodėl A. Gromyko paskutiniame Keturių Didžiųjų susitikime Paryžiuje yra piktesnis, negu normaliai. Lanks*ti dama, puikiai kalbanti rusiš*kai, debiutavo rinktiniuose Paryžiaus sluoksniuose, save pristatydama, kaip ponia Gromyko. Nors ji ir buvusi žinoma policijai, kurią gudriai apgavusi, sugebėjo surinkti apsčiai dovanų. Gromyko priesaikauja, kad tai esanti jam suniekinti propoganda.

JT viduje

JT gen. sekretorius Trygve Lie, po paskutinių rudens perrinkimo kovų jaučiasi jau šiek *tiek atsigavęs ir bando vėl at*gauti vadovavimą. Jis jau tarėsi su svarbiais diplomatais, vildamasis paremti akis veriantį priartėjimą, Korejos taikai pasiekti, kaip kad 1949 Maliko - Jessup posėdžiai užbaigė Berlyno blokadą... Po to, kai Lotynų Amerikos valstybės laimėjo kovą, kad sekantis JT visuotinis susirinkimas vyktų Paryžiuje, jos bandys išsikovoti, kad 1952 m. JT sesija vyktų Buenos Aires.

Užsieniuose

Reikia pastebėti, kad ir taip jautri sukrėtimui Britaniją valdanti Darbo Partija turės dar daugiau bėdų atitraukusi iš Parlamento keistąjį H. Morrisoną, kuris labai atydžiai seka savo kolegas ir partijos mašiną. Būdamas užs. reik. ministeriu, jis neturės laiko šioms pareigoms... Pagal patikimus šaltinius iš už geležinės uždangos apie 200 kiniečių technikų ir kalnų inžinierių atvyko į sovietų okupuotą Vo*kietiją atlikti pratimų Vokieti*jos pramonės įmonėse. Daugumas jų paskirti į Dresdeną, kiti lanko arti esančias urani*jaus kasyklas.*

Iš žodinio karo vingių.

Amerikos Balsas užsakė labai daug 25 dol. vertės įvairios paskirties radijo priimtuvų, kurie kontrabandos būdu turi pasiekti svarbias vietas, kad ten esantieji girdėtų JAV propagandos pranešimus... Formozos kinų nacionalistai *bando propagandinį triuką.* Per radiją jie perduoda asmeniškus kreipimuosi buvusiems bendradarbiams, kurie liko žemyne ir dabar dirba komunistams. Šito tikslas yra suniekinti persivertėlius bei pasėti nepasitikėjimo sėklą Pekingo biurokratų sąmonėse.

Pentagono užkulisiuose

JAV *žemyno* kariuomenės vadovybė gali greit priimti tarnybon keletą buvusių pavyzdingų kalinių, kurie malonės *aktais būsią paleisti iš kalėji*mų. Šio sumanymo autorius yra Robertsonas, Texaso kalėjimų tarybos narys.

MASKVA IŠLEIDO 250.000 ŽYDŲ.

Amerikos *žydų komitetas* praneša, kad Sovietų Rusija 1950 metais oficialiai išleidusi 75.000 žydų, bet visu poka*rio laiku iš Rusijos* esą išvykęs visas miliono ketvirtadalis.

KANADOS NAUJIENOS
MONTREALY VYKSTA TARPTAUTINIO ORO SUSISIEKIMO KONFEREN CIJA.

Montrealy, kuris yra didžiausis Kanados tarptautinio oro susisiekimo centras, dabar vyksta tarptautinė oro susisiekimo konferencija, kurioje dalyvauja *20* valstybių. Montrealio spauda susidomėjusi, kad pirmą kartą nuo 1948 metų dalyvauja ir Sovietų Sąjunga.

KANADOS SPRAUSMINIAI PER ATLANTĄ.

Kanada turi pasigaminusi vieną geriausių sprausminių lėktuvų, vadinamą Chanuk. Šis lėktuvas buvo išbandytas skraidymuose tarp Montrealio ir Toronto. Jis išvysto greitį iki 638 mylių arba 1 022 kilometrų per valandą. Netrukus *tas lėktuvas bus išbandy*tas skridime per Atlantą be sustojimo.

KANADA STIPRINA AVIACIJĄ

Kanados apsaugos ministeris Brooke Claxton pranešė parlamentui, kad yra paruošta programa išvystyti Kanados aviaciją. Kasmet bus paruošiama 3.000 naujų lakūnų. Tai kaštuos apie 65 mil. dolerių.

— Rusija atsisakė grąžinti Amerikai 670 laivų, kurie jai buvo paskolinti praėjusio karo metu.

— Į Messiną atplaukė 3 karo laivai Italijai, *skirti pagal* Atlanto paktą ir Amerikos pagalbos planus Europai.

Iš anapus geležinės uždangos
„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" BENDRADARBIO ORO PAŠTU IŠ BERLYNO.

Žinios iš Lietuvos.

Liguistu savęs garbinimo balsu Maskvos propagandininkai visomis priemonėmis šaukia, *kad vasario 28 d. padary*tasis ketvirtas pokario kainų sumažinimas reiškiąs nepaprastą 1950 metų Rusijos ekonominį laimėjimą.

Bet faktai išlenda viešumon. Tais pačiais Rusijos propagandos duomenimis, kainas sumažinus, Lietuvoje sekančią dieną išpirko pusantro karto, o Telšiuose net dvigubai dau*giau duonos.*

Ką tas reiškia? — Reiškia, kad žmonės negalėdavo nusipirkti, kiek jiems reikia pavalgyti, net duonos. Odinio apavo Lietuvoje visai jau nesą. Labai gerai, kad galima gauti *kokį guminį apavą.* Bet daugumas kolchozininkų gaminasi klumpes arba kiti vaikščioja basi, o žiemą — kojas apsivy*nioję skudurais.*

Už tai „prezidentas" J. Paleckis ir „sekretorius" Preikšas apdovanoti Lenino vardo ordenais...

Radijo žiniomis, Pabaltėje vyksta „valymas". Iš išvalytųjų pavardžių kol kas paskelbta, kad Rygos burmistras Eglitis pavarytas iš pareigų. Jį pakeitė rusas.

Rusų ginklavimasis Vokietijoje.

„Der Abend" praneša, kad Vokietijoje, rusų zonoje 23 divizijose tarnauja 620 tūkstančių kareivių. Be to, aerodro*muose esą 860 lėktuvų*, kurių 240 esą sprausminiai ir 280 modernių bombonešių. Šarvuočių esą 11 divizijų, 14 divizijų motorizuotų pėstininkų, 1 parašiutininkų ir dar žvalgybos daliniai. Gal šios jėgos ir yra ta priežastis, kad rusai, apsiginklavę, ir nenori, kad dabar bent dalinai apsiginkluotų vakariniai sektoriai.

Moterys varomos į kasyklas.

Rusų okupuotoje Vokietijos srityje 12 tūkstančių moterų dirba *prievarta po žeme kasyk*lose. Jų vaikams prižiūrėti įtaisyti 438 darželiai. Moterys imamos į kasyklas prievarta, ligi turinčių po 3 vaikus imtinai.

Kolchozinama Lenkija.

Rokosovskio planu iš Lenkijos išgabenami žmonės į tolimąją Rusiją, o į Lenkiją pra*dėti gabenti žmonės iš kitų sri*čių. Aukštojoje Silezijoje apgyvendinta 20 tūkstančių kiniečių; Lenkijai priskirtoje *Rytprūsių dalyje apgyvendinti* keli tūkstančiai kazokų; Goerlitzo srityje gavo vietą graikų komunistai, o Waldenburgo srityje — nuo Tito pabėgę jugoslavai.

Paminklas žuvusiems rusų kacetuose

Rusų manymu, Vakarų menininkai yra perdėm formalistai ir dekadentai. Už tai, kur tik jie kokį naują kraštą užgrobia, paskui juos važiuoja paminklais prikrauti traukiniai, juos tuoj pastato, ir — gėrėkitės mūsų skulptūros menu ir drebėkite!

Vos užėmę Berlyną, tuoj atsirado grandiozinė „krasnagvardeico" statula Tiergartene. Užėjus vakariečiams, paminklas atsidūrė britų sektoriaus ribose. Prie paminklo iki šios dienos nuobodžiauja mėlynom kelnėm, automatišku šautuvu ginkluotas sargybinis. Neperseniai ateina būrelis žmonių ir padeda vainiką. Sargybinis išsitempė pagarbos. Vainiko kaspinuose kruvinom raidėm stovėjo: — **Stalinizmo aukoms.** Sargybų keitimo metu vainikas nepas*tebimai dingo.*

Netrukus ten atsiras antras paminklas, iš kurio supančiota, nusvyrusia galva vyro statula kiekvienam bylos, jog visur, kur ginklais žvangina raudonarmiečių paminklai, kaip jo priešaky, milionai žmonių už laisvę merdi bolševikų kalėjimuose.

JTO jėgos eina pirmyn
JTO JĖGOS VĖL PERŽENGĖ 38 LYGIAGRETĘ

Karas Korejoje vėl paaštrėjo. JTO jėgos vėl peržengė 38 lygiagretę ir, leidžiant laikraštį, jau buvo paėmusios kelias žymias vietoves: rytinėje pakrantėje žymų uostą Yangyangą ir kt.

Kinijos kariuomenė daugiausia priešinasi Seoulo fronte, bet JTO jėgos čia pradėjo puolimą ir yra pasiryžusios išvalyti pietinės Korejos teritoriją nuo įsibrovėlių agresorių.

Viduriniame fronte kovos vyksta *prie 38 lygiagretės*, kuri čia taip pat jau yra peržengta.

JAV ligšiol savo žmonių nuostolius skaičiuoja apie 50 tūkstančių užmuštų ir sužeistų.

RUSIJA TELKIA KARIUOMENĘ PRIE IRANO SIENOS.

Irane karo stovis. Sostinę *Teheraną patriuliuoja tan*kai. Tuo pat metu prie Irano sienos Rusija telkia savo kariuomenę. Tas kelia dar didesnį *nerimą.*

EGIPTE VYKSTA VYRŲ IR MOTERŲ KOVA

Kaip jau pranešta, Egipto moterys sudarė savo seimą ir lankėsi vyrų seime. Jos reikalauja: lygių rinkiminių teisių su vyrais; panaikinti daugpatystę; skyrybų sutvarkymo.

Dalis vyrų tame mato pavojų: tikybininkai, kad moterys, gavusios lygias su vyrais teisias, pakenksią tikybai; politikuojantieji bijo, ką moterys balsuodamos atneš, gal sugriaus dabartinę santvarką. Kova dar nesibaigia.

— Sekmadienį, kovo 25 d., Graikija minėjo 130 metų nepriklausomybės sukaktuves.

— Ankaros laikraštis „Votan" paskelbė pasikalbėjimą su Jugoslavijos užs. r. min. Kardel'iu, kuris pareiškė, kad Jugoslavija su Turkija turi gerus santykius ir abiems valstybėms gresia tas pats sovietinis pavojus.

— Vengrijos sostinėje — *Budapešte vyksta dideli žmo*nių gaudymai penkmečio darbų planui vykdyti.

— Kovo 20 d. Prancūzijos prezidentas Auriolis išvyko į Ameriką. Vienuolika dienų jis viešės JAV ir Kanadoje.

— *Praneša spauda, kad* Argentinos mokslininkai išradę atominę bombą.

— JAV daro vandenilinės bombos sprogdinimo bandymus.

Vajus „N.L." būstniei

„N. Lietuvos" redakcija ir spaustuvė neteko turėtų patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva" statybos reikalams paskelbė 5.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisiuntė „NL" bendrovės šėrų-akcijų, statybos reikalams, pirkimus. Štai ir jų sąrašo tęsinys:

189. Kasperavičius Vincas, East Coulee, Alta 10,—
190. Liaukevičius Juozas, Firdale, Manitoba . . 10,—

Ačiū tautiečiams už atsiliepimą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL" skaitytojus.

Sp. b-vė „NL" ir KLCT.

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates	
Kanadoje	$ 4.00	Canada	$ 4.00
Užsieny	„ 4.50	Other Contries	„ 4.50
Australijoje	„ 5.00	Australia	„ 5.00
Teksto eilutė	15 ct.	Paieškojimų kaina	„ 1.00

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA **mielus ir nuoširdžius** Bendradarbius ir Skaitytojus maloniai prašo į 1951 metų vajaus talką. **Tenelieka Kanadoje nė vieno lietuvio, kuris neskaitytų Nepriklausomos Lietuvos.**

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA yra **bendruomeninis visų Kanados lietuvių laikraštis,** nežiūrint jų politinių, religinių ir kitokių nus statymų, todėl ypač brangina visų lietuvių talką, nes tiktai bendromis jėgomis galima atsiekti visiems rūpimų ir brangių tikslų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA tiki, kad visi sąmoningi lietuviai ją skaitys 1951 metais, ypač, kad **„Nepriklausoma Lietuva" 1951 metais padi dinama.**

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS kaina metams 4 dol., Australijoje 5 dol., kitur 4,50. Adresas: 7722 George Str. Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

VILLE LASALLE PILIEČIAI!

J. Anatole LEROUX

įrodė, kad jis yra pažangos žmogus!

BRAVO p. LEROUX

Išrinktas 1939 m. Tamsta davei pradžią sąmoningai ir pažangiai administracijai. Villesaliečių pasitikėjimo pasekoje Tamsta buvai keturis kartus perrinktas burmistru, laike paskutiniųjų 12 metų. Vesdamas prie pažangos laimėjimų Tamsta išvystei mūsų miestą į vieną iš turtingiausių provincijoje.

Dėka Tamstos nenuilstamų pastangų, ėjom nuo laimėjimo prie laimėjimo. Dalis užsibrėžtųjų tikslų laukia vykdymo artimiausioje ateityje, kaip vandentiekis, naujų gatvių pravedimas, pratęsimas Central ir Edward gatvių, etc. etc.

Esame laimingi gyvendami mieste, kur piliečių gerbūviu yra taip rūpinamasi. Ši aplinkybė neleidžia nei mažiausios abejonės dėl Tamstos perrinkimo.

Kaip buvo praeityje, taip ir dabar Tamstos rėmėjų skaičius auga, ir taip, balandžio 2 d. Ville Lasalle miestas žengs prie užsibrėžtųjų tikslų įgyvendinimo.

Savų ir savo interesams balsuokite už J.Anatole LEROUX X

Ville Lasalle Burmistras.

VIS PIRMYN Į PAŽANGA su J. ANATOLE LEROUX. Su LEROUX PAŽANGA užtikrinta!

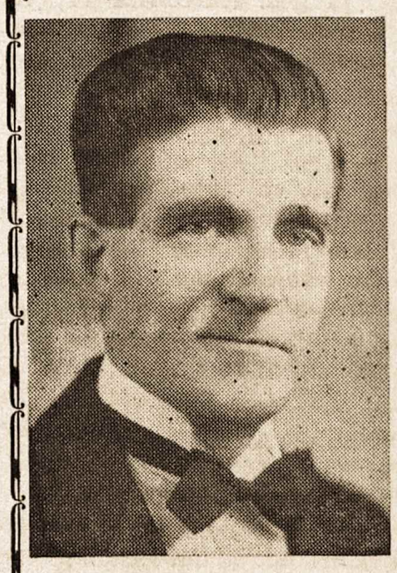

Ponios ir ponai!

Pirmadienį, balandžio 2 d. Tamstos pasirinkite naują **BURMISTRĄ.**

Mano programa susideda išpenkių punktų:

A. Sukurti sveiką, ekonomišką ir pažangią administraciją, paremtą socialine ir moraline tvarka.
B. Sukurti teisingą ir lygią mokesčių sistemą, teisingai ir vienodai ją skirstant tarp stambių ir smulkių nuosavybių.
C. Pagerinti vandens tiekimą, geresnę nuosavybės apsaugą, pagerinti policijos, ugniagesių ir sveikatos įstaigų patarnavimą.
D. Pagerinti autobusų tarnybą Ville Lasalle miesto ribose, ypač Centre ir St. Patrick gatvėse.
E. Žiūrėti, kad miesto lėšos būtų geriau administruojamos ir kad tikrasis iždo stovis būtų žinomas visuomenei.

Štai vienas pavyzdys: mūsų miesto finansinis pranešimas yra suvėluotas ir, galimas dalykas, mūsų dabartinis Burmistras vengia mums parodyti nepalankias žinias.

Todėl aš, tikėdamasis Tamstų paramos ir vardan mūsų miesto gerovės prašau balsuoti už **Jūsų** šeimų ir **Jūsų** pačių gerovę išrenkant **balandžio 2d.** miesto Burmistru,

Jums atsidavusį
Jūsų bendrapilietį
J. EDMOND DUMAS

REIKIA PAKEITIMŲ
BALSUOKITE UŽ
KANDIDATĄ Į BURMISTRUS

Albert PERRAS

Žinomas kaip kovotojas, organizatorius ir kaip sąžiningas žmogus.
26 metai kai Ville Lasalle gyventojas.
Taikos teismo patikėtinis.
3 metai kariuomenės rezerve.
5 metai miesto taryboje.
Programa: Lygus visų traktavimas,
Geresnė Civilinės gynybos organizacija.
Exstra autobusai rytais ir vakarais.
Nekeičiama autobusų linija.
Central ir Edward gatvių pratęsimas iki Crawford Parko.
Bendruomenės dvasios pakėlimas.
Geresnis vandens tiekimas.
Miesto dumpos dūmų pašalinimas.

Savivaldybės viršūnėje reikalingas **geras, sąmoningas, pažangus** ir **sąžiningas** administratorius.

Taigi, dabar yra laikas pakeitimams.

Balsavimas už ALBERT PERRAS yra balsavimas už pažangą.

Balsuokite anksti Balandžio 2 d., pirmadienį.

Balsavimo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Mokyklos salėje, kampas Edward ir 5 Ave.

Dėkingas Tamstoms
Reiškiu pagarbą
ALBERT PERRAS,
Kandidatas į Burmistrus.

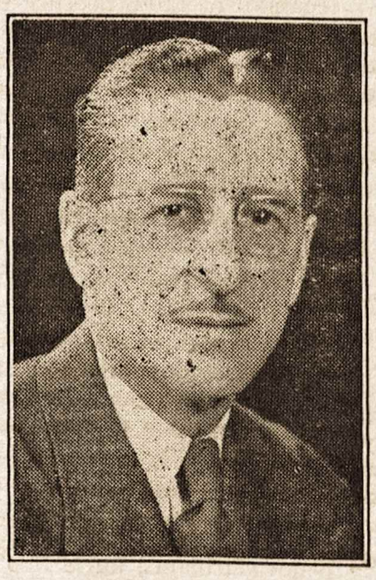

Ponios ir ponai!

Ateinantį pirmadienį, balandžio 2 d. Tamstos rinksite naują seniūną trečioje seniūnijoje antrąjai vietai.

Tebūnie man leista pasiūlyti sąmoningą pasirinkimą, kad Jūsų balsas nueitų geriausiems Ville Lasalle miesto interesams.

Jei aš apsisprendžiau prisiimti garbę kandidatuojant seniūno pareigoms, tai todėl, kadaš pažįstu Ville Lasalle balsuotojų reikalus.

Leiskite pateikti mano programą:

A. Pagerinti naująją vandentiekio sistemą.
B. Geresnė nuosavybių apsauga padidinant policijos ir ugniagesių tarnautojų skaičių.
C. Pagerinti gatvių apšvietimą.
D. Pagerinimas ir modernimas aikščių.
E. Tikslus mokesčių paskirstymas.
F. Geresnis visuomenės lėšų administravimas.
G. Nuosavybių įkainavimo sumažinimas.
H. Visų išlaidų kontrolė.
I. Geresnė autobusų tarnyba.

Jums atsidavęs
J. BOURBONNAIS.

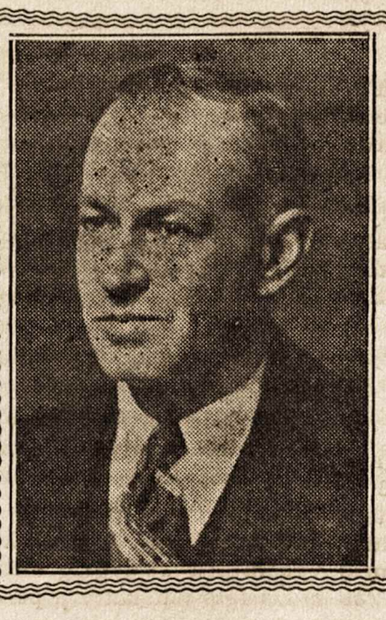

VILLASALIEČIAI!

Už GERĄ ir SĄMONINGĄ ADMINISTRACIJĄ.

BALSUOKITE UŽ

Alfred LEFEBVRE X

— BALANDŽIO 2 D. —

VILLASALLIEČIAI!

EIKIME IR TOLIAU PROGRESO KELIU IR BALANDŽIO 2 D. IŠRINKIME 3 SENIŪNIJOS 1 VIETAI VEIKLOS ŽMOGŲ

Lionel BANNON

JĮ IŠGIRSITE ALLION SCHOOL BALANDŽIO 1 D. (sekmadienį) 8,30 VAKARO.

2 | BAYNE | X

1 2 3 4 5

(Penkios raidės — skaičiuokite)

BALANDŽIO 2 D.

BALSUOKITE ANKSTI.

TAUTA IR VALSTYBĖ

V. ČIŽIŪNAS.

II.

Jei tautiniai idealai turi būti valstybės pagrindu, tai anaiptol nereiškia, kad valstybė vykdytų tuos idealus taip, kaip juos vykdė fašizmas ar nacionalsocializmas. Anie du tariami „tautiniai“ sąjūdžiai skriaudė ir naikino svetimas tautybes ne tik savoje valstybinėje teritorijoje, bet ir svetimose, klasta ir prievarta anek suotose (prisijungtose) teritorijose. Tokia kraštutinė fašizmo ir nacionalsocializmo politika sudarkė taut. val-bės idėją ir iškreipė pačią valstybę iš jos paskirties vėžių, sukurdama pasibaisėtiną valstybės stabą, kuriam pasotinti buvo aukojama žmogiškosios vertės nuo žeminimas, asmens laisvė, kraujas ir ašaros.

Devynioliktame amžiuje

iškilęs ir išplitęs Europos kapitalistinis imperializmas sukūrė pasaulyje eilę didelių valstybinių junginių, kurie buvo toli prašokę savo teritorijomis ir gyventojų skaičiais bet kurias senovės laikų imperijas: Aleksandro Didžiojo, Romos ar trumpalaikę mongolų Čingischano imperiją. Tokiomis naujųjų laikų imperijomis buvo tapusios Didžioji Britanija, Rusija, Prancūzija, Olandija, Vokietija. Šios didelės pasaulio valstybės kūrėsi tuo pačiu jėgos principu, nors ne vienu laiku ir ne tuo pačiu pavidalu. Rusija jų tarpe išsiskiria savo teritorijos ištisumu. Pradėjusi grobti ir jungti svetimas žemes dar XVI-me amžiuje, Maskvos valstybė per tris šimtmečius išaugo į didelę Rusijos imperiją, ištisai nusidriekusią nuo Vyslos iki Dniestro iki Ochotsko bei japonų jūrų, nuo Šiaurės Ledjūrio iki Pamyro kalnyno. Politinis ir karinis kaimyninių tautų silpnumas lengvino rusų caro imperialistinius žygius.

Vakarų Europos didžiųjų valstybių imperializmui iškilti padėjo sparčiai augusi XIX a. antroje pusėje Europos pramonė ir lygia greta smarkiai padidėjęs gyventojų tirštumas. Šie du stambūs ekonominiai veiksniai kildino ir rėmė koncentruoto kapitalo veržlumą į svetimus žemynus. Europos

valstybinis nacionalizmas sutapo su kapitalizmo interesais,

ir naujų žemių nukariavimo politika tolimuose užjūriuose sukūrė tokias kolonijines imperijas, kurias anksčiau išvardinome. Toji Europos didžiųjų valstybių agresija į likusį pasaulį nešė jam nacijos išugdytą jėgos kultūrą, pro kurios varžtus kilniosios Vakarų dvasinės gėrybės tik pamažu įstengdavo spinduliuoti nukariautosioms ir pavergtosioms likusio pasaulio tautoms. Atsitiko taip, kaip pranašavo didysis indų rašytojas Rabindranatas Tagorė, sakydamas: „Ateis laikas, kada už niekingą elgimąsi su žmonija visa Europa savo kūnu patirs baisius skausmus nuo to, kas vadinama nacija“.

Tas laikas jau atėjo. Du milžiniški pasauliniai karai su kėlė revoliucijų bangą, sudaužė senųjų Europos monarchijų sostus ir išardė ar gerokai susilpnino kolonijines imperijas. Deja, Europos revoliucijos ir kontrrevoliucijos buvo sukeltos ir įvykdytos ne trium fuojančio humanizmo, bet pasibaisėtinai siauro ir žiauraus socialinio ar tautinio fanatizmo. Ir vienas ir kitas vsiškai paneigė mažųjų tautų teisę nepriklausomai tvarkyti savo socialinę bei kultūrinę buitį. Dar blogiau: tiek bolševizmas, tiek įvairaus plauko nacionalizmas paneigė mažųjų tautų teisę gyventi ir sistemingai žudė ir dar tebežudo jas.

Atsiradusi buvusios Tautų Sąjungos griuvėsiuose nauja pasaulinė nepriklausomų valstybių orgnaizacija — Jungtinės Tautos — mėgina platesniu ir labjau efektyviu mostu tvarkyti tarptautinius santykius. Tačiau tos pastangos mažai vaisingos, nes pačios jungtinės Tautos gimė dviejų nesuderinamų ideologijų jungtuvių nuodėmėje, kuri sunkina, stabdo ir ardo beveik kiekvieną laisvės ir taikos kuriamąjį žygį. Ideologinis pasaulio skilimas į demokratijos ir totalizmo (šiuo metu raudonojo komunistniio) frontus neišvengiamai veda į ginkluotą jųdvijų konfliktą, kuris bus žymiai žiauresnis už buvusius, nes kova eis ne vien karo frontuose, ore ir vandenynuosee, bet ir pačių kariaujančiųjų šalių visuomenėse. Artėjantis trečias pasaulinis karas bus tik antrojo tęsinys, nes totalizmas tebėra išlikęs ir pasidaręs dar veržlesnis, todėl ir tikslai, dėl kurių tariamai demokratijų kariauta pereitame antrąjame pasauliniame kare, yra ne tik neatsiekti, bet nuo jų labai regimai nutolta, nes padarytas didelis žingsnis atgal, palaidojant laisvę ir nepriklausomybę tų tautų, kurių ginti buvo išeita į karą, ir tų tautų, kurias visiškai nekaltai buvo didžiūnų grumtynėse sutryptos. Toji tat pirmapradė politinė pasaulio demokratijų jungtuvių su raudonuoju nacizmu nuodėmė iškyla šiuo metu žmonijos akivaizdoje ir gresia milžinišku pasaulinės santvarkos sukrėtimu.

Ko galima laukti

iš šitokio sukrėtimo rezultatų? Ar tautinės valstybės idėja bus mažosioms tautoms palaidota ir pasaulį pasidalins didieji nugalėtojai, ar bus surasta kuri kita tautų sugyvenimo forma? Geriausią atsakymą duos pati istorinės būtinybės logika. Mes žinome, kad žmonių laisvės ir meilės idėjos nežūva, tik jos kinta ir pilnėja savo turiniu. Žinome taip pat, kad melas ir smurtas nėra sukūręs nieko patvaraus pasaulyje, ir tikime, kad ir politikoje turės kada įsiviešpatauti pagrindiniai krikščioniškojo humanizmo principai (dėsniai). Didžiojo ideologinio konflikto atveju vargiai ar ir nugalėtojai nebus tiek pat nukentėję nuo karo padarinių, kaip nugalėtieji, tačiau, tikėkime, kad senosios, ginklų remiamos politinės pasaulio santvarkos griuvėsiuose gims nauji politinės santvarkos pavidalai.

Jau dabar visos Europos saugumo ir ateities ekonominio gyvenimo klausimai siejami su Europos tautų (valstybių federacijos idėja.

Pirmieji žingsniai,

nors ir nedrąsūs, jau yra Europos parlamento darbuose, taip pat ir Europos federacijos sąjūdžio pastangose. Suprantama, kad iki visos Europos federacijos dar labai toli.

Tačiau mažosioms ir vidutinėms Europos valstybėms tas klausimas yra aktualus, beveik gyvybinis. Ypač jis toks yra visoms rytinės, pietinės ir kai kurioms vidurinės Europos tautoms (valstybėms). Jų federacija pagrindžiama pirmoje eilėje saugumo sumetimais. Du pasauliniai karai pasibaisėtinai nusiaubė kaip tik šias Europos sritis, ir galimi ateities konfliktai negalės neliesti šių sričių. Atgijęs vokiečių tautos politinis gyvenimas vėl reikš ir tos tautos veržimąsi į rytus. Chaotiškai į vakarus išsiliejęs slaviškai - mongoliškasis gaivalas, kad ir grąžintas į savo pirmapradės ribas, jose pasiliks tik tada, kai susidurs su rimta ir stipria užtvanka. Tokią užtvanką šiems abiejų priešingų krypčių „drang'ams“ (sprausmams) sudarytų Vidurio ir Pietų (Balkanų) Europos valstybių federacija, įskaitant į ją ir visas tris rytų Pabaltijo valstybes. Tokia federacija, turėdama apie 120 milionų gyventojų, būtų ūkiškai ir militariškai pajėgus politinis veiksnys naujame, demokratiniame pasaulyje. Kartu su federacijos idėja iškyla ir mažų tautų suverenumo aprėžimo federacijų naudai klausimas. Mažosios tautos, tiek prisikentėjusios didžiųjų konfliktų metu, nedaug teturstotų iš to suverenumo apribojimo (taigi sumažinimo), jei tik tautų federacijos idėja būtų vykdoma visoms tautoms vienodai privalomu teisingos lygybės principu.

Lietuvių tautai,

labjausiai ir nekalčiausiai kenčiančiai žiaurią dabarties vergiją, ateitis, kad ir po skaudžiausių sukrėtimų, gali ir turi būti šviesesnė. Tik pati tauta, ypač laisvoji jos dalis emigracijoje, turi rengtis tai atei čiai. Mes turime būti visur ten, kur rengiami ateities tarptautinių santykių planai, kur mus šaukia pretas ir lietuviška širdis. Ypač tokio mūsų aktingumo reikalauja Lietuvos valstybinės teritorijos klausimai, nes išvengiamai kylą net ir federacijos rėmuose. Kadangi minėtą Vidurio ir Balkanų Europos Federacijos idėją uoliai propaguoja lenkai, mums šiuo klausimu, net ir visiškai sutinkant su federacijos ideja, reikia būti labai budriems. Jei gu valstybė, anot Putvio-Putvinskio, yra tautų bendrabutis, tai juo labjau jis yra valstybių federacija. Mums, kaip ir visoms kitoms mažoms tautoms, turi jau dabar rūpėti, kad tame bendrabutyje viešpatautų lygybė ir teisingumas. O tos lygybės ir teisingumo nebus, kai kuris federacijos narys jau šiandien nori savintis mums priklausančio bendrabučio kambario dalį (Vilnius ir jo sritis). Tuo klausimu

visi lietuviai, kuriame pasaulio krašte bebūdami, turi būti labai vieningi

ir, svarbiausia, a k t i n g i. O Vilniaus ir Mažosios Lietuvos nepamiršk, lietuvi!

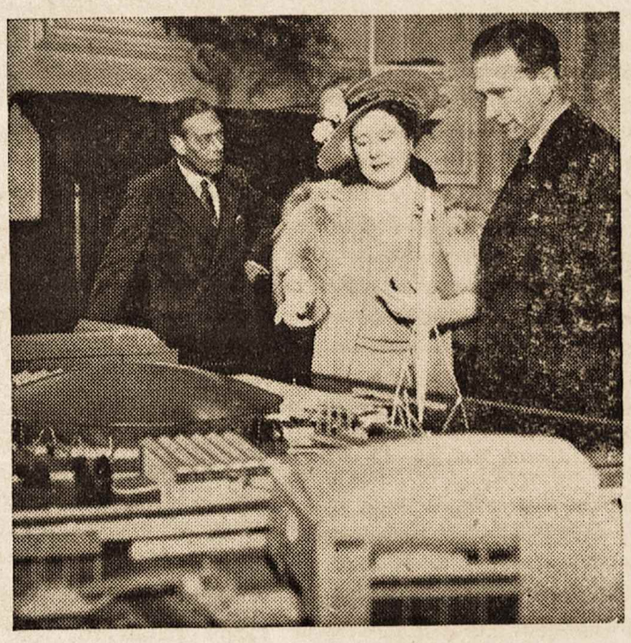

Anglija ruošiasi 1951 metų parodai. Iš anksto karalių pora apžiūri jai paruoštus eksponatus.

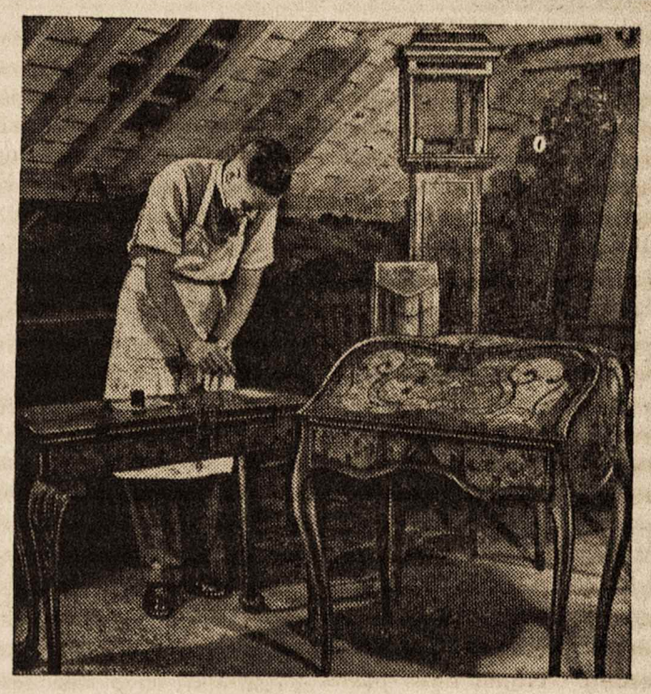

1951 metų Anglijos parodai Langhorn broliai daro renesanso stiliaus baldus.

Edmontonas

STASYS SUTKAITIS.

II.

Gyventojams pradėjus plėstis, už miesto sienų įsikūrė sėsliųjų kolonijos: Lac Ste Anne, Lac la Biche, St. Albert. 1860 mt. pasklido madingi tais laikais gandai apie auksą N. Saskatchewano paupiuos ir Cariboo, Brt. Kolumbijoj. (1897 mt. vakarus išjudino aptiktos aukso gyslos Klondike, Yukone). Laimės jieškotojų užeiga buvo ir Edmontonas. Iš to pralobo kas ar ne, bet kai kurie iš jų, aptikę „auksinę žemę“, pradėjo kolonizuotis apylinkėj ir tokiu būdu stiprino Edmontono vystymosi baseiną.

Kartkartėmis, žemesnieji Huds. Bay b-vės tarnautojai imdavo kurtis savarankiškai ir sudarė vertingą įnašą sėsliųjų gyventojų skaičiuje aplink fortą.

Didelis veiksnys Edmontono ir apylinkių kolonijoms kilti buvo misijų steigimasis. Pirmieji čia pradėjo rodytis R. Katal. misionieriai nuo 1838 metų. Labai žymius nuopelnus istorija skiria Tėvui Albert Lacombe, kuris išjudino ir kėlė krašto pažangą visose srityse. Jis steigė mokyklas, ligonines, statė bažnyčias, mokė žemę dribti, organizavo pramonę, susisiekimą; apaštalaudamas pas indėnus, pats išmoko crees'ų ir blackfeet'ų kalbas ir uoliai juos švietė. Tą veiklą stipriai rėmė prisijungę metodistų, anglikonų, presbiterijonių ir baptistų misijų steigėjai. Patį miesto išplėtimą labai pastūmėjo metodistų misionierius, Rev. G. McDougall ir pasekėjai šalia misijos centro išvystė ir privačią statybą, sakoma, padėjo pagrindą moderniajam Edmontonui.

1870 — 80 mt. Edmontono istoriją žiauriai atžymėjo apyl. siautusi raupų epidemija. Daugiausia buvo paliesti indėnai ir metisai. Spėjama, kad liga jų iškirto apie 30 proc.

Nauja epocha Vakarams prasideda, kai 1869 mt. gruodžio mėn. 1 d. Ruperto žemes perima Kanados valdžia.

Po prisijungimo aršiosios konkurentės North-West Co prie Hudson's Bay Co (1821 mt.), krašte neramumai buvo aprimę. Tačiau vakarai tirštėjo. Priviso whiskey šmugelninkų, įvairaus plauko avantiuristų, paaštrėjo indėnų santykai su baltaisiais. Pagal prerijos papročių teisę, gyvenimas vyko laukinių vakarų dramos ženkle. Produktyvus ramusis elementas ėmė vakarų vengti.

Įsteigiama North - West Mounted Police. 1874 mt. vienas būrys atvyksta į Edmontoną. Kitais metais policija įsitaisė rezidenciją 20 mylių žemiau Edmontono, piet. upės krante, iš kur kilo Fort Saskatchewan. Ginkluotą valdžios pajėgą kurią su džiaugsmu sutiko ir baltieji ir indėnai. Efektinga jos veikla puikiai saugojo Vakarų kilimą. (Karalius Edvardas VII šiai policijai suteikė epitetą „Royal“, o kai ji paskiau apėmė visą Kanadą, buvo pavadinta „Royal Canadian Mounted Police“ — RCMP).

Hudson's Bay Co monopolis krinta. Kolonistus vilioja geroji žemė. Kažkas pradedama nujausti ir gelmėse. Edmontonas tampa naturalinė bazė ne tik ketvirtadalio milijono kvadr. mylių dirvožemio ir miškų rajonui, bet ir artimoms šiaurės sritims, kuriomis vis labjau domėjosi tyrinėtojai.

Vykdymas žemės parceliacijos pagal kvadratinį išplanavimą sekcijomis ir kvoteriais (kvot. — standartas farmai — 160 akrų), buvo kibirkštis 1885 mt. halfbreed'ų ir indėnų sukilimo gretimose srityse. Riaušės Edmontoną sujaudino, bet čia persimesti nespėjo. Tai charakteringas faktas, kokios nuotaikos dar iki tada siautė Vakarų šalyje.

1891 mt. jau atitiesta geležinkelio linija nuo Calgary (nuo magistralės—iš rytų į vakarinį kraštą) iki miesto pietinės dalies.

Galas vakarų romantikai ir dramai. Garvežio išsklaidyti likučiai buivolų, kurie dar 18-to šimtmečio pradžioje prerijas trempė masyviomis kolonomis iki 25 mylių ilgio ir 4—6 myl. pločio, surinkti į parkus. Indėnai „užkasė karo kirvį“ amžinai ir pasitraukė į rezervatus. Kaubojai, Kanados prieauglio vienintelis idealas, iki Edmontono visai nebuvo užklydę. Jų pasaulis kūrėsi Albertos pietuose, rančių srityje, pasididžiavimui Calgary.

1845 mt. fortą vizituodamas R. Kat. misionierius, Tėvas De Smet rado jame 90 sielų. 1871 mt. Edmontonas užskaitomas kaimu. 1895 mt. gyventojų — 1292. Pereinant į naują šimtmetį — per 4000. 1902 mt. per N. Saskatchewaną per tiesiamas tiltas ir prie geležinkelio prijungtas pats Edmontonas. Tais metais Edm. pripažįstamas miestu „town“, 1904 mt .jau „city“.

1905 mt. sudaroma nauja Albertos provincija (išskiriant iš N. W. teritoriją).

Tačiau miesto piliečių svajonės išsipildė tik sulaukus pirmojo traukinio tiesiai iš Winnipego (C. N. R. 1905 mt.) ir kai Edmontonas 1906 mt. su 14.000 gyv. buvo išrinktas provincijos sostine.

Pionierių laikai baigėsi. Fortų tvorų vietoj ėmė augti Parlamento rūmų sienos. Edmontonas prijungtas prie civilizuoto pasaulio ir pradėjo kilti virš prerijų pagal šio amžiaus diktuojamą tempą.

2. **Nauja Gadynė.** Kanados valdžia, atkreipus akį į daugžadančią vakarinę erdvę, ėmė organizuoti eksploatacijos prie mones.

C. P. R. geležinkelio linija po didelių vargų jau 1886 mt. nukišta iki Vancouverio. Tačiau į pirmųjų prerijos traukinių vagonus, vietoj kitokių prekių, teko krauti buivolų kaulus. Traukinys buvo būtina sąlyga kraštui kolonizuoti; kolonistai — būtinybė geležinkelio egzistencijai. Valdžia ir C. P. R. b-vė suskato steigti kolonistų verbavimo agentūras užjūryje. (Pabaltyje dėmesys skirtas daugiausia Lietuvai; atspausdinta 20.000 egz. leidinio propagandai lietuvių kalba).

Beveik aukso kalnais sužavėti aukso jieškotojai, pasiekę Kanadą, jau grūste buvo grūdami į vakarus. Čia lupo „homestead'us“ (naujakuriui leistas pirkti žemės plotas, dažniausiai miškas) visoj realybėje. Viliojami galimybių, iš rytinių Kanados sričių „muvinosi“ vakarop ir daugelis britų kilmės gyventojų, žinoma, gaudami čia geriausias pozicijas, kad išlaikytų anglosaksų pirmenybę. Slinko dar tikslo neradę ir USA pakraščių piliečiai. Steigė skyrius galingieji kapitalo valdytojai.

Miestų ir miestelių branduoliai augo, kaip grybai. Edmontonas, būdamas jau provincijos bosas, juo labjau tuko. Gyventojų skaičius mieste 1941 mt. pasiekė 91.000. Be gausybės agrikultūrinių, gyvulininkystės ir medžio žaliavų, pramonei užtikrinančias sąlygas garantavo čia pat gulinti anglis ir neišsemiami šaltiniai (dabar Albertoj skaičiuojami trilionais kūbinių pėdų) naturalinių degamųjų dujų.

Kai tik Kanados lobių centrai galėjo kurtis prie vandenynų, taikėsi spiestis didžiųjų ežerų pakrantėse, arba glaudėsi arčiau prie Amerikos pečių, štai, turtingojo vakarų baseino jėgainei, teko įsitaisyti pačiame prerijų viduryje. Tačiau tas vidurys, geografinė situacija ir laimė išpirko pakraščių pirmenybes.

Edmontonas, būdamas provincijos centre, palaužė paralėlę konkurenciją (pav., Calgary). Atsidūręs tarp Winnipego ir Vancouverio 1200 mylių sektoriaus pusiaukelėje, tapo svarbiu paskirstymo magu. Drąsiai įsilindęs toliausiai į šiaurę, negu kuris kitas metropolinis miestas, Edmontonas pasidaro „Šiaurės Vartais“ (Gateway to the North-West Territories, Gateway to the Friendly Arctic).

Po japonų invazijos į Aleutus 1942 mt., U. S. A. kapitalu patiestas karo reikalams apie 1600 mylių kelias iki Fairbanks — garsusis Aliaska Highway. Nors patsai plentas prasideda prie Dawson Creec, B. C., tačiau vienintelis kelias į jį iš Jungtinių Valstybių yra tik per Edmontoną. Ši susisiekimo gysla atidarė pagrindinai Edmontonui (ir Kanadai) North-West teritorijas ir Jukoną. Sekančiais metais užbaigtas kitas kelias ir vamzdžiai žemės alyvai, 600 mylių ilgio, nuo Fort Norman (prie Mackenzie upės) iki Pacifiko krantų (Skagway).

Šiaurė labai patraukė ir ruošiant atominį krikštą Hirošimai, o ypač po efektingo sprogimo. Ties Eldorado, prie Didžiojo Lokio ežero, neseniai buvo užtikta uranijaus oksido — žaliava uranijui ir radiumui gaminti. Ir tai antroji pasaulyje vieta gausumu, po belgų Kongo, o rūšis dar geresnė.

Prie Didžiojo Vergo ežero, ties Yellowknife, apie 1938 metus sužibo auksas. Mackenzie slėnyje jau ištirti slėpiniai daugelio kitų metalų, kaip sidabro, vario, geležies, švino, cinko, nikelio, tantalo, berylio, litijaus. Taip pat atrastas gipsas, druska ir dideli kiekiai aukštos kokybės anglies. Alyva pragręžta jau 1920 metais. Ten dar yra stambiosios kailių žaliavos.

Šiose srityse dar tebėra dirva pionierių laikams su įvairiais laimės šaltiniais ir galimybėmis gabiai kūrybai.

Neseniai nuo Grimshaw, netoli Peace River, nutiestas kelias į Hay River, prie Great Slave Lake, atidarant iš Edmontono pirmą tiesiogį sausk elį viliojantį Mackenzie slėnį.

Bus daugiau.

Geltonasis pavojus vėl aktualus

VOKIEČIŲ PROFESORIAUS DR. W. GOETZ SANPROTAVIMAI APIE GELTONĄJĮ PAVOJŲ.

1904 — 1905 vykusio rusų-japonų karo pasėkoje vokiečių kaizeris Wilhelmas II jau įžvelgė Vakarams bręstantį „geltonąjį pavojų" ir paakino Europos tautas saugoti savo šventuosius lobius. To karo metu japonai rusams sudavė stiprų smūgį.

Japonija tapo vadovaujanti rytų Azijos tauta.

Japonų staigus išaugimas į stiprią valstybę 19-jo amžiaus pabaigoje turėjo gana palankias sąlygas. Ypač po 1894—1895 metų trumpo karo, po kurio japonai sau laimėjo Kinijos įtaką — Japonija tapo stipria pajėga. O 1902 metais japonų suėjimas į sąjungą su Anglija Japonijai suteikė sąlygas plėsti savo užkariavimus Tolimuose Rytuose, tuo pačiu silpninant ten turėtas europinių tautų pozicijas. Tikrumoje šis japonų staigus kilimas buvo pasėka to meto rytų Azijos sąlygų, tačiau istoriniu požiūriu žiūrint galima įžvelgti Azijos tautų grumtynes bei veržlumą linkui Vakarų jau nuo seno. Jau istorijos pradžioje Vakarų Europa susiduria su hunų užpuolimais. Hunai, atsikėlę iš vidurinės Azijos, jau 376 metais pradėjo užpuldinėti įšiaurin Juodosios jūros gyvenusias germanų kilmės tautas. Keturiais šimtmečiais vėliau iš centrinės Azijos Europon įsibrovė vengrai ir ilgą laiką užpuldinėjo Vokietiją, Burgundiją ir aukštutinę Italiją. Dar praėjus 250 metų ir šiųdieninės Mongolijos Džingis Khano vadovaujamos mongolų hordos pradėjo veržtis Europon. Atmušus mongolus, neilgai trukus, keturioliktame amžiuje, per mažąją Aziją Turkija leidosi žemyn į Europą ir 1929 metais turkų kariuomenė jau buvo pasiekusi Vieną. Visos šios tautos viena po kitos rodžiusios veržlumą į Europą, yra kilusios iš centrinės Azijos ir yra viena su kita giminingos — dažniausiai geltonosios rasės nariai. Jos visos veržėsi į Vakarus ir Vakarų kultūrai padarė žymių nuostolių. Hunai buvo pasiekę Vidurinę Prancūziją, vengrai — pietų Vokietiją, mongolai — vakarų Sileziją, turkai— Vienos vartus.

Tik vienas sąjūdis, grėsęs Vakarų Europos sunaikinimu, kilęs iš kitos Azijos srities ir kitais keliais jis veržėsi Europon. Tai semitiškos tautos, islamo sąjūdis. Jis iš Arabijos pirmiausia žygiuoja per Persiją, paskiau per Mažąją Aziją, vėliau pietiniais Vidužemio jūros pakraščiais, kol pasiekia Ispaniją, ir pietų Prancūziją. Iš pietų Prancūzijos islamistai rodė tolimesnį veržlumą Vakarų Europon, tik jiems 732 metais Karolis Martelis savo laimėjimu užkirto kelią. Tačiau Ispanijoje paliko ilgesnį laiką. Per septynis šimtmečius Ispanijoje buvo jaučiama politine ir kultūrine arabų pasaulio įtaka.

Turkų prasiveržimas iki Vienos buvo paskutinis žymesnis tautų slinkimas iš Rytų į Vakarus. Paskutiniais šimtmečiais Vakarų Europos išaugimas į politinę jėgą ir pasiekti įvairūs laimėjimai technikos srityje Azijos tautas prilaikė nuo tolimesnių bandymų veržtis į Vakarus.

Tik po 1900 metų, Japonijai išaugus į didžiulę jėgą, vėl pradėjo kilti geltonojo pavojaus galimumas. Japonija, užkariavusi Mandžiūriją, visą Kiniją su 350 milionų gyventojų padariusi savo vasale, ji ne tik padidėjusiu svoriu iš Tolimųjų Rytų pradėjo stumti Vakarų Europos tautų įtaką, bet, įsigalėjusi Ramiojo vandenyno erdvėje, galėjo pradėti tiesiogiai grėsti Vakarų Europai.

Tik Antrojo Pasaulinio Karo pasėkoje pralaimėjusi Japonija nustojo grėsmingumo galios. Tačiau čia pat išaugo dra didesnė geltonojo pavojaus grėsmė Kinijos asmenyje. Kinija tapusi Sovietų vasalu, šiandien savyje slepia gal būt didesnį geltonosios rasės pavojų, negu kada nors buvusieji.

Šiandien Europa stovi dvie jų pavojų akyvaizdoje: — 1. Geltonojo ir 2. Sovietinio. Sovietai į savo rankas paėmę Kinijos vadovavimą, vienu šuoliu siekia dviejų tikslų. Pirmiausia jiems rūpi iš Tolimųjų Rytų išstumti Vakarų Europos Valstybių įtaką. Tatai jiems padaryti nėra sunku. Pakanka sutelkti savo vasalams įgaliojimus ir šie nesvyruodami žygiuos. Vakariečių Tolimuose Rytuose kolonialinėje politikoje darytos klaidos šiandien tampa ginklu prieš juos pačius. Sovietai, siekdami įsigalėjimo Tolimuose Rytuose, kaip tik turi gerą ginklą savo rankose. Jį jie naudoja geltonosios rasės atstovus kurstydami prieš baltąją rasę.

Sovietų Sąjunga taip pat nemaža turi savyje azijatinio elemento: totoriai, mongolai, georgiečiai ir kt. Tos visos tautos, pradedant geltonosios rasės atstovais ir baigiana totoriais, yrapriešiškos pažiūros į Vakarus. Bolševikai, siekdami savo kosmopolitinių tikslų, geltonųjų gali būti gerai laikyti namie.

Jau kiniečių įsimaišymas Korejos konfliktan yra pirmasis sovietų pastangų etapas iš Azijos žemyno išstumti vakariečius ir turėti laisvas rankas nuo šiaurės Lediniuotjūrio ligi Siamo. Korejos užėmimas yra reikalingas sovietams pasiruošti tolimesniam šuoliui į Japoniją ir kitas Ramiojo vandenyno salas.

Kodel Kinija įsivėlė į karą

Sovietams Koreja rūpi ne vien kaip prietiltis pasiruošimams savo įtaką išplėsti visoje Azijos ir Ramiojo vandenyno erdvėje. „Neue Zuricher Zeitung" pateikia gana įdomių samprotavimų ir apie artimus sovietų tikslus. Koreja yra turtinga įvairiomis žaliavomis reikalingomis karo pramonei, pradedant auksu, sidabru, variu, geležimi, volframu ir baigiant anglimi bei uranu. Visa tai sovietus vilioja. Kad jiems rūpėjo pasinaudoti šiais Korejos žemės lobiais pasako amerikiečių aptiktos paslaptingos sovietų įsteigtos įmonės šiaurinės Korejos rytų pakrantėse, esančios įšiaurin nuo Wonsan. Čia dasiveržus amerikiečių kariuomenės daliniams buvo rastas paslaptingas kabinetas. Veikusios metalo apdirbimo įmonės, chemiški fabrikai, benzino destiliavimo dirbtuvės. Taip pat daryti pasiruošimai uranui kasti.

Dar ir dėl ktių gana svarbių priežasčių sovietams rūpi Korėja. Visi Sovietų Rusijos Tolimųjų Rytų povandeninių laivų uostai žiemą užšala. Sovietai kaip tik stinga tokių uostų, kuriuose ir žiemos mėnesiais galėtų paruoštyje būti laikomi povandeniniai laivai. O Korejoj tokių uostų kaip tik esama. Patys svarbiausi kaip tik patogiausioje išeities vietoje— nukreipti prieš Japoniją. Tai Chongjin ir Nagjin. Vakarinėje Korejos dalyje taip pat povandeniniams laivams yra tinkamų uostų, kurių svarbiausias Nampcho, esąs netoliese Pyongyang.

Kol sovietai savo rankose neturės povandeniniams laivams tinkamų uostų, tol jų tolimesnis planavimas įsigalėti Ramiojo vandenyno erdvėje yra bereikšmis. Minėtieji povandeninių laivų uostai Korejoje yra pačių sovietų įrengti tuo metu, kada šiaurinė Koreja buvo jų rankose. Jungtinių Tautų daliniai, užėmę visą Koreją, tuo pačiu išėmė iš sovietų orbitos jiems taip svarbius uostus. Jeigu iš visos Korejos būtų išstumta sovietų įtaka — tuo atveju jie netektų pačių svarbiausių išeities pozicijų. Dėl šitų priežasčių sovietams ir rūpėjo Korejos konfliktan įsukti kiniečius.

Ar pakako soivetų mosto, kad kiniečiai nesusvyravę leistųsi žygin? Tektų abejoti, — rašome minėtame sovietų laikraštyje. — Nors kiniečiai ir yra pasidarę sovietų vasalais, tačiau jiems taip pat rūpi įgyvendinti jų seniai tausojamos užmačios: — Azia aziatams. O sovietai kaip tik turi gerų priemonių pakurstyti kiniečius, kad šie, vienu požiūriu tarsi siekdami grynai savo aziatinių tikslų, kartu atliktų pasitarnavimus ir sovietų užmačioms. Mandžiurija, kuriai grėsė, anot sovietų, Mac Arthuro užpuolimas, šiuo metu daugiau yra sovietų kontrolėje, negu kiniečių. Mao Tse Tung su Maskva pasirašydamas draugingumo sutartį (ji buvo pasirašyta 1950 metų pradžioje Maskvoje) išsiderėjo Mandžiurijos priklausomumą Kinijai, tačiau per Mandžiūriją einančios geležinkelio linijos į Port Arthuro ir Dareino uostus paliko sovietų kontrolėje. Taip Mandžiurijos pramonė ir žemės ūkis paliko Maskvos kontrolėje. Kiniečiai, ilgą laiką kovoję dėl Mandžiurijos priklausomumo Kinijai— su šiomis nuolaidomis bus sutikę nelengvai. Dėl to Raudonosios Kinijos vadovas Maskvoje derėjosi du mėnesiu, kol, pagaliau buvo pasirašyta sutartis su Kinija raminančiomis datomis: — vis tik iki 1952 metų! Tačiau su pastaba — jei neįvyks nenumatytų kliūčių. Dabar šią pastabą sovietai lengvai gali išnaudoti savo naudai: — Amerikos imperialistų grėsmė. „Prisidėkit prie amerikinio imperializmo pašalinimo iš Korejos ir 1952 metais iš Mandžiurijos atitraukiamos visos sovietų pajėgos". Šitokiais paskatais kinietį, atrodo, būtų galima lengviau sugundyti, negu kuriais kitais pažadais. Dėl to kiniečiai Korejos konfliktan, reikia manyti, buvo įstumti žadinant jų tautines ambicijas, vietoje kėlus reikalą pasitarnauti bolševizmo siekimams.

Sovietai savo įtakoje turėdami Kiniją, kiekvienu atveju gali rasti būdų jos jėgą panaudoti savo interesams. Korejos konfliktan Kinija yra įvelta tik tai Sovietų Rusijos pasitarnavimams, neatsižvelgiant į tai, kad kiniečiai, bolševikų patikinti, mano, jog tuo žygiu jie nutolins pavojų nuo Mandžiurijos, iš kurios savo įtaką 1952 metais žada sovietai išsiimti.

„T."

Naujì ginklai kare

Kai Jungtinių Tautų daliniai Korejoje priešo buvo priblokšti prie Puzan uosto, tada ir patys didieji optimistai jau pradėjo prahašauti patį blogiausią kovotojams po JT vėliava. Nemaža karinių ekspertų buvo įsitikinimo, jog vargu bau pasiseks JT daliniams išsilaikyti Puzano prietiltyje. Galiausiai JT daliniai ne tik išlaikė nepaprastai susiaurėjusį prietiltį, bet sugebėjo išsiteisti plataus masto ofenzyvai, palyginti per trumpą laiką nužygiavo ligi Mandžiūrijos sienos.

Kiniečių įsimaišymas Korejos konfliktan ir jų staigūs smūgiai, suduoti JT besitraukiantiems daliniams, sudarė naują karo fazę Korejoje. Tada, didele sparta žygiuojant komunistų masėms pirmyn nemaža radosi įsitikinusių, kad JT daliniams atėjo pačios sunkiausios dienos. Ir kaip tik šiuo metu įvyksta netikėta staigmena: — gen. MacArthuro įsakymu sausio 25 d. pradedama JT dalinių ofenzyva. Greitne tik sulaikomas priešo žygiavimas, bet jis staigiais puolimais nubloškiamas ir prasideda pirmyn žygiavimas Jungtinių Tautų kovojančių dalinių.

Kame glūdi šios staigios ir nelauktos ofenzyvos priežastis?

Pradžioje, tik prasidėjus šiai ofenzyvai, daug kas buvo bandęs daryti išvadų, kad komunistų kovojančių pajėgų susilpnėjusio pasipriešinimo ir tuo pačiu sumažėjusio kovingumo priežastimi esanti pradėjusi plisti šiltinės epidemija.

Šiandien epidemijai neskiriama tiek reikšmės. Susirgusių karių vieton kiniečiai spėjo mesti padidintas naujas pajėgas. Kovų eigos Korejoje stebėtojai šiandien prieina jau kitų išvadų.

Lemiančiu veiksniu buvo naujas ginklas. Jungtinių Tautų daliniams sausio 25 dieną pradėjus Korejos fronte vykdyti ofenzyvą buvo panaudotas didžiulės naikinamičos galios ginklas, nauja bomba, vadinama „Napalm". Ši bomba pagaminta iš dviejų medžiagų: naftalino ir palmių alyvos. Jos baisi naikinamoji jėga. „Napalm" bombai sprogus išvystomas iki 2000 laipsnių karštis. O veikimo plotą tas karštis apima iki 2.000 kvadratinių kilometrų. Žinoma, tik pačiame centre, kur bomba sprogsta, aplink užliejama 2000 laipsnių karščiu. Toliau palaipsniui tasai karštis mažėja, tačiau veikimas palieka labai didelis. Kas nesunaikinamas karščio, tas, tolėliau nuo bombos sprogimo centro, užtrokšta. Naftalin ir palmių alyvos degąs junginys duoda troškinančias dujas. Nebūtina, kad ši bomba būtų pataikyta į priešo tanką. Ir tolėliau nuo jo sprogdama ji savo veikimu spėja užtroškinti tanke esančius karius, jiems nespėjus atidaryti tanko durelių.

Taigi Korejos fronte sėkmės apsisukimas amerikiečių pusėn nėra joks stebūklas. Taip pat čia mažą vaidmenį atliko prieš šo pusėje prasidėjusi epidemija. Naujasis ginklas, jo fronte panaudojimas, buvo lemiančiu veiksniu. Pirmieji „Napalm" bombos sprogimai priešo eilėse padarę didelį įspūdį. Pirmosioms bomboms sprogus raudonųjų frontą pralaužti nebuvo sunku.

Nauja strategija taip pat turi didelės reikšmės. Praėjusią vasarą vykdytos ofensyvos metu, kai JT daliniai išsitiesė nuo Puzan prietilčio, buvo naudojama strategija, kuriai siekta galimai daugiau laimėti teritorijos. Šiandien, kaip pareiškiama iš gen. MacArthuro vyr. būstinės, nesimetama į greitus teritorinius laimėjimus, bet siekiama galimai didesnes priešo armijas padaryti nekovingomis. Šios naujos strategjios dėka nuo sausio 25 dienos iki vasario pabaigos, t. y. maždaug vieno mėnesio laikotarpy, Jungtinių Tautų daliniai Korejos fronte sunaikino 120.000 priešo karių. Septynios elitinės kiniečių divizijos buvo vieno mėnesio laikotarpy padarytos nekovingomis.

KAS REMIA „NEPRIKL. LIETUVĄ" — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Jauni CBC aktoriai su savo režisiere p. Lyn Cook kas šeštadienio rytą pasakoja vaikams pasakas.

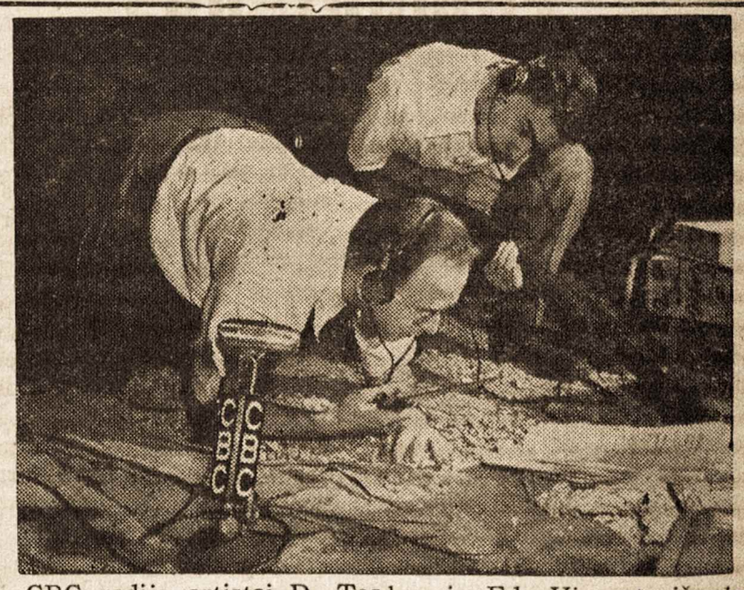

CBC radijo artistai D. Tasker ir Ed. Vincent, išradę specialų būdą perduoti per radiją kareivių eiseną ir kitus panašius garsus.

SIBIRE BUVAU SU LIETUVIAIS

5. RAŠO LENKŲ ŽURNALISTAS R. GŽYMALA

STOVYKLOJE.

Atvykę į priverčiamųjų darbų stovyklą, pradėjome vergų gyvenimą.

Pradžioje iš mūsų tarpo sudarė stovyklos administraciją. Atrinko gydytojus, kirpėjus — į stovyklos kirpyklą, virėjus — virtuvei aptarnauti, žmones į vadinamą chlieboriezką, kipiatilką, buhalteriją, o taipgi į brigadininkus ir nariadčikus*)

Dar prieš sudarant stovyklos administraciją, išskyrė iš mūsų tarpo apie šimto žmonių grupę tvarkymo darbams už stovyklos ribų. Išrikiavo musvoron, iš užpakalio ir priekio atsistojo enkavedistai ir išėjom už tvoros.

Privedę prie įrankių sandėlio liepė pasiimti pjūklus, kirvius, dalbas, kastuvus ir virves. Mūsų darbą sudarė kelmų plėšimas, kurie liko išskirtus medžius. Ta proga galėjau apžvelgti mūsų stovyklą supančią taigą. Tai buvo graži, didžiulė giria, daugiausia lapuočių medžių. Augo tenąžuolai, bukai, gluosniai, beržai, pušys net ir kedrai. Iš stovyklos į misko vidurį vedė vienintelis siauras keliūkštis, o aplinkui, kiek galėjau suvokti, stovyklą supo tanki, nepereinama giria. Norint įžengti į ją kiek giliau, reikėjo kirsti kelią kirviu, o dažnai trauktis atgal ir lenktis milžiniškus, vienus ant kitų suvirtusius medžius.

Dirbome tyliai, gėrėdamiesi karšta šiaurės saule ir girios kvapu. Iškastus kelmus tempėm ir vertė į krūvas, o duobes lyginom žeme. 12 valandą atsklido iš stovyklos gongo garsas. Sulig tuo garsu mus nuvedė atgal į barakus. Taip pasibaigė mūsų pirmasis susidūrimas su taiga.

Naujai sudarytoji stovyklos administracija mus suskirstė brigadomis (apie 25 — 30 žm. kiekvienoj), paskyrė brigadininkus ir dešimtininkus, kurių pareiga buvo prižiūrėti mūsų darbą (daugumas jų buvo rusai).

MŪSŲ DIENA.

Keldavomės 4 val. ryto pagal gongo garsus, rengdavomės ir nesiprausę (stovykloje nebuvo vandens, jį iš toliau tekdavo vežti statinėmis — tik virtuvei) eidavom pusryčių. Pakely brigadininkai išdalindavo duonos davinį — 400 gramų duonos. Vadinamoj valgykloj eidavom iš eilės prie langelio, pro kurį virėjas davinėjo mums dubenėlį karšto skystimo. Be duonos, tas viralas sudarė pagrindinį mūsų maistą. Kartais tam virale plūduriuodavo kažkokie stiebeliai kartais keletas kruopų, bet dažniausiai — žuvų kaulai. **Mėsos neaptinkdavom ten niekad.**

5 val. brigados rikiuodavos ties vartais. Ten enkavedistai iškratydavo kiekvieną mūsų ir iš eilės išstumdavo pro vartus, perduodami šautuvais ginkluotiems palydovams.

Po to išklausydavom kasdienę, šiurkščiu balsu kartojamą pamoką: „Žingsnis kairėn, žingsnis dešinėn bus laikomas bandymu pabėgti. Šausiu be įspėjimo. Ar suprantant?" Paskui leisdavomės girion, eidami vieninteliu keliūkščiu. Kiekvienos brigados užpakaly žingsniuodavo palydovas, dažnai specialiai dresiruotais šunimis vedinas.

DARBO NORMOS.

Darbas buvo atliekamas pagal vadinamas normas. Nepamenu jų visų, tačiau kai kurios yra užsilikusios mano atmintyje. Štai jos: bulvių kaupimas — 600 kv. m. į dieną vienam asmeniui, „Liesopoval", vadinasi medžių kirtimas taigoje — 9 kub. m. į dieną vienam žmogui. Medį reikėjo ne tik nukirsti, bet nugenėti, nupjaustyti vainiką, kamieną supjaustyti į kelis gabalus, šakas sudeginti.

Pjūklų galandimas miške (buvo keletas kalinių, kuriems tai buvo pavesta) — 12 didelių pjūklų, 4 vadinamieji „lankiniai" ir 8 kirviai. Malkų gazo-generatoriams sunkvežimiams gabenimas — 5 kub m vienam žmogui. Tas malkas reikėjo tampyti rankomis. Gazo-generatorinių malkų gabenimas iš miško rogutėmis — 16 kub. m. į dieną vienam žmogui. Girioj kelių kirtimas vienam žmogui buvo skiriamas 6 m. pločio ir 120 m. ilgio baras. Kai kuriose vietose tam darbui atlikti geram kirtėjui prireikdavo apie savaitę laiko, nes ten augo didžiuliai medžiai ir dažnai pasitaikydavo suvirtę vienas ant kito milžiniški kamienai, kuriuos tekdavę nustumti į šalį. Karstų dirbimas — trys per dieną. Tas darbų sektorius dirbo be atsikvėpimo, nes nuo persidirbimo ir bado netrukus žmonės ėmė masiškai mirti.

Tos normos buvo nepastovios. Jei kam pavykdavo jas atlikti, netrukus jos būdavo padidinamos.

Iš principo darbo diena turėjo trukti 12 val., bet sargybinis ar dešimtininkas savavališkai galėjo ją pratęsti ligi 14 ar 16 val. kol darbas būdavo baigtas.

Grįžus — vėl krata, patikrinimas, paskui dubenėlis skysčio ir gulti. Tokia būdavo vergo diena. Bus daugiau.

*) Nariadčik — stovyklos darbų vedėjas.

Toliau tėvų testamentą besklaidant

J. CICĖNAS.

II.

Sukaktuvininkai ir sukaktys, kurios lygu veidrodis atspindi praeities tikrovę ir dabartį, nors ir skaudžią, bet apsuptą tikėjimu laimėti.

Tautos būdas nėra vienos tautos ar vieno kurio amžiaus lietuvių atsiekimas. Tautos būdą perilga sukūrė sąlygos, kuriose teko amžių būvyje gyventi, žemė, į kurią atsirėmus imta sėslus gyvenimas gyventi, kalba, kuria atskiros kiltys ir giminės susisiekdavo kaip kaimynai, o ypač pavojaus metu, ir — didžioji kraujo giminystė. Jei mes galėtume įžvelgti į tautos gyvenimą, vykusį žilosios senovės laikais, ir ten rastumėm minėtinų sukaktuvininkų, kurie savo kartai vadovavo, nudirbo darbų, veikusių savo amžininkus ir palikuonis. Atmintis trapi, o rašto dar nebuvo, tačiau ir akmens kirvuką ir kaulo ietį, ir laiko dantų nesuėstą molio puodą, ir grįstus kelius per pelkes, ir piliakalnius, ir nuostabiąją mūsų liaudies dainą, iš viso — garbę sudarantį tėvų palikimą vadiname bendru lietuvio genijaus vardu.

Sukaktuvininkuose stebime ir gėrimės tais dalykais, kurie prašoka dienos pilkybę, persisunkia tikslingumu ilgiems metams ir visada įneša ką nors šviežia, ką nors pažangaus ir pranašaus, kitaip dar tariant — kas rusena prometėjiškos ugnies kibirkštėle, kiekvienu metu galinčia įžiebti ugnį, kuri dulkes ir šipulius svilina, o plieną grūdina.

Geras grūdas dirvoj nežūna — taip galima atsiliepti ir apie kiekvieną sukaktuvininką. Stabterkime ties pačiu šiemet šlovinguoju sukaktuvininku — dr. Jonu Basanavičium. Gimė lygiai prieš 100 metų, mirė 1927. 2. 16 d. Neįmanu platėliau aptarti dr. J. Basanavičiaus gyvenimas. Antra grįžus, ir nėra ypatingai svarbu: apie Elzę, apie pergyvenimus, privačius ir intymius, plačiau besidomint galima rasti Lietuvių mokslo Draugijos metraštyje „Lietuvių Tautoje". Didžiojo Vilniaus Seimo sušaukimo iniciatyvą, kuri seniau buvo jam priskiriama, istorija sugrąžino J. Kriaučiūnui. Parašas po Vasario 16-ktosios deklaracija — dėkingų palikuonių mandagumo mostas. Žinoma, dr. J. Basanavičius prašoko visa galva savo amžiaus duonėdras ir švietė kasdieniniais, bet perdėm patraukliais pavyzdžiais: čia savo gimtąja kalba didžiuodamasis ir ją puoselėdamas, čia lietuvišką spaudinį kaip žibintą saugodamas, o spaudos laisvę atgavus — sugrįžęs Vilniun — ir kaip Lietuvių Mokslo Draugijos iniciatorius ir organizatorius, ir kaip lietuvių kalbos teisių bažnyčiose gynėjas ir kaip Centralinio Komiteto aktyvus narys, ir t. t. ir t. t. Bet visų didysis jo nuopelnas yra tas, kad šaltą kovo naktį visai Lietuvai (nors ir toli nuo tėvynės būdamas) davė įsakymą:

— ... su „Aušra" pradėti puolimą!

Varižganto teigimu, į Prūsinės „Aušros" krikštatėvius turi pretenzijas susiprantančios Lietuvos 7 miestuose gyvenę vyrai: A. Vištelis, dr. J. Šliūpas, M. Jankus, J. Mikšas, M. Šernas, M. Daveinis, inž. P. Vileišis, J. Miglovara ir dr. J. Basanavičius. Drezdenas (o gal ir Poznanius), Maskva, Petrapilis, Ryga, Klaipėda, Tilžė, Ragainė — lygiai 7 miestai turi teisės savintis „Aušros" gemalą. Ir jei nė vieno jų „Aušra" nebuvo tikroji duktė, tai, drąsiai gali pasakyti, visų jų įdukra. Visas lietuvių visuomenės organizmas jau buvo tautinės kultūros priruoštas pasitiekti būtinąją jos dvasios reikalams preimonę — laikraštį. Dėl to rūgo, pukšėjo šen ar ten, net visai nesusitarus. Štai dėl ko visi naują laikraštį taip mielai priėmė, lyg giminę".

„Aušra" buvo tikra pavergtos tėvynės padangėje aušra, ir josios didysis vadas — dr. J. Basanavičius, nesgi jis iš minčių, perėjo į veiksmą.

Dr. J. Basanavičiaus šūkis nesensta:

„... ir mes esame tokie pat žmonės, kaip ir mūsų kaimynai, ir norime visomis teisėmis, priklausančiomis visai žmonijai, lygiai su mūsų kaimynais naudotis.

Dr. J. Basanavičius skelbė šit kurias atsimintinas tiesas:

„... kiekvienas už savo darbą gali atsakyti vien savo sąžinei ..."

„Mes netrokštame sau kitokio pelno bei naudos, vienat, kad mūsų žodžiai pultų į gražią dirvą ir atneštų šimteriopą dvasinę naudą Lietuvai".

Kas „Aušros" įtaka ano amžiaus sąmoningam ar sąmonėjančiam lietuviui, galima matyti iš dr. V. Kudrikos išpažinties:

„... gavau nr. 1 „Aušros". Ėmiau skubiai vartyti. Apsikniaubęs ant stalo apsiverkiau. Po tam pripildė mano krūtinę rami smagi šilima ir, rodos, naujos pajėgos pradėjo rastis. Rodos, užaugau išsyk, ir ta pasaulė jau man perankšta. Pajutau save didžiu, galingu, **pasijutau lietuviu esąs...** Nesavo sužiedotinės neapleidžiu" (pridūrkime: ir mirė berašydamas).

Kas pirmesnis, tas geresnis, — ne veltui tai senų žmonių sakoma ir dar priduriama: pradžia visada sunkiausia. Daugis šių metų sukaktuvininkų yra plina to žodžio prasme pirmūnai:

1. Prieš 75 metus miręs Kajetonas Rokas Zabitis 1824 m. išleido pirmą **iliustruotą** lietuvišką elementorių.

2. Prieš 320 metų miręs Konstantinas Širvydas paruošė pirmąjį lietuvių kalbos žodyną.

3. Prieš 175 metus gimęs Liudvikas Gediminas Rėza pats pirmas išleido K. Donelaičio raštus ir pirmąjį lietuviškąjį dainyną.

4. Prieš 150 metų gimęs Pridrikis Kelkis 1832 m. išleidžia pirmąjį tikybinį laikraštį.

5. Prieš 70 metų miręs Laurynas Ivinskis 1846 m. išleidžia pirmąjį lietuviškąjį kalendorių.

6. Prieš 100 metų gimęs inž. Petras Vileišis 1904 m. gruodį išleidžia pirmąjį lietuviškąjį dienraštį („Vilniaus Žinios").

Šio plauko pirmūnų eilė didelė, taigi, kitus pralenkdami, stabterėkime pabaigai ties dviem mūsų arkivyskupais, kurie už savo pirmumą (nepalūžtamą ryžtą lietuvybei ginti) nukentėjo ne nuo kito ko, bet nuo **Eklezijos vyriausybės, ir taip:**

— prieš 90 metų gimęs Pranciškus Karevičius buvo pirmasis, kuris visur pabrėždavo esąs lietuvių vyskupas ir per savo ingresą pirmiausia prabilo lietuviškai (vėliau iš pareigas einančių vyskupų nušalintas);

— prieš 80 metų gimęs Jurgis Matulevičius iš viso buvo pirmasis lietuvis, įžengęs į Vilniaus vyskupų sostą ir tai ne ilgam, Vatikanas „ramybės sumetimais" arkivyskupą J. Matulevičių nušalino.

Beje, šundavatkes, kriminalistus ir kitokį gatvės elementą maištui prieš arkivysk. J. Matulevičių telkęs kun. Michalkiewicz ilgai netrukus gavo bažnytinį paaukštinimą, kai tuo tarpu lietuvis kun. Juozas Ambraziejus prieš 45 metus už vienų vieną sakinį (ne visi lenko šovinisto vyskupo įsakymai yra įpareigojantieji) buvo suspenduotas, o jo parašytasis elementorius įtrauktas į index librorum prohibitorum.

Be rašto, kaip be akių, — šitą tiesą patvirtina visa eilė faktų iš mūsų kultūros praeities. Kaip gervė giedros, lietuvis rašto laukė ištiestomis rankomis:

1. K. Širvydo lietuvių kalbos žodynas per 100 metų susilaukė net 5 laidų.

2. Prieš 100 metų mirusio Tado Juzumo „Senas Aukso Altorius" kartotas bent 33 kartus.

3. Prieš 150 metų gimusio K. Prielgausko „Aukso Altorius" kartotas, kaip prof. V. Biržiška teigia, mažiausia 25 kartus.

4. P. Kelkio „Žmogaus Širdis" kartota keliolika kartų.

5. L. Ivinskio kalendoriai, lyg periodinė vargo-spauda, ėjo 19 metų.

Prieš 100 metų gimęs kun. Matas Miežinis savo knygoje „Apie meilę ir branginimą, savo prigimtosios tėvų kalbos" rašo:

„Užsiginti savo kalbos, tai nusidėjimas vienas iš kvailiausių. Pamislykite, kaip kvailai ir nedorai pasielgtų sūnus užsigindamas prieš žmones savo motinos".

„Kaip neprotingai daro tie tėvai, kurie savo kūdikius priverčia mokinties svetimoje kalboje, mokintiesi poterių ir katekizmo. Kokia čia Dievui garbė, kad kūdikis, nesuprasdamas, kalbės poterius — svetimos kalbos žodžiais? Naudinga daug kalbų mokėti, bet melstis reikia prigimtoje kalboje".

„Vardan teisybės, dėl tėvynės meilės, lietuviai savo susirinkimuose, savo tarpe, savo šeimynose privalo kalbėti lietuviškai. Lietuviai neturi maišyti į savo kalbą svetimų žodžių, kraipalioti savo lietuviškas pavardes!..."

Kaip lietuvis turi ginti savo gimtąją kalbą, akivaizdžiai rodo įvykis, kuris buvo prieš 55 metus Mintaujos gimnazijoje. Tada už gimtosios kalbos gynimą, pašalinta grupė mokinių (jų tarpe Antanas Smetona, dr. Jurgis Šlapelis ir kt.) Dr. V. Kudirka 1897 m. „Varpo" Nr. 1 rašė:

„Pasipriešinimas reikėjo atpirkti daugeliu aukų. Bet kokia graži idėja įsikūnijo be aukų? Garbė tiems, kurie moka tokiomis aukomis tapti! O kaščin ar tie drąsūs jaunikaičiai bus dėkingi už pavadinimą jų aukomis? Jie gali pasakyti: jeigu iš tokios mokyklos, kur slėgia dvasią ir silpnina doriškas pajėgas, būtume išėję karjeristai, tąsyk tai būtume tikromis aukomis. Vaikai pamokino mus suaugusius, kaip turime elgtis kovodami už savo tiesas..."

Bus daugiau.

Liūnė Sūtema

LAUKIMAS

Mano knygos, tartum ežerai užšąlę,
nuo beviltiško laukimo ir tylos;
aš žinau, jau niekados
tavo rankos — tie laivai nubalę,
mano ežerų krantuos, nesustos.

Bus tiktai žiema, ir šalta, šalta,
ir užšąlę ežerai, lyg veidrodžiai spindės.
Iki pat nakties.
Tarytum veidrodžiai išdidūs
salėje senos, senos pilies,

laukdami, kad tavo rankos juos paliestų,
kad galėtų jie sudužt lengvai,
kad laivai,
kuriuos vanduo čia kviestų,
vėl galėtų ežeruose plaukt ramiai —

mano knygose, kurios tavęs dar laukia,
lyg žiemos užšąlę ežerai,
kaip liūdnai,
jų krantuos maža mergaitė šaukia,
tavo rankų šaukias, kaip liūdnai.

VAKARAS

Man vakaras ramybės karstą veria,
ir aš pavargusi į jį guluos,
ir savo galvą, tartum motinos delnuos,
jaučiu atvėsusiuose saulės spinduliuos,
ir man taip gera, gera, gera —

kad niekas neateis čia ir neverks,
tik karsto dangtį man užvers lėtai
naktis, ir lyg maži kapai
bus mano kambarys ir suskambės sapnai,
tartum varpai, ir nieks neverks.

ELZBIETA KARDELIENĖ
Lietuvos Valstybinės Operos solistė, kurios 20-ties metų sceninės darbo sukaktuvių koncertas bus balandžio 21 dieną, 7 val. vakaro St. Stanislas salėje, 1371 Laurier St. East, Montrealy. Paveikslas vaizduoja ją Rossini operoje „Sevilijos Kirpėjas" Rozinos rolėje, Lietuvių Tremties Operoje.

SUSIJUNGĖ DU AUSTRALIJOS LAIKRAŠČIAI

Ligšiol Australijos lietuvių draugijos leistasis savaitraštis „Mūsų Pastogė" buvo neutralus, bendruomeninis laikraštis. Katalikų centras todėl leido savo laikraštį „Užuovėjos". Dabar gi, išėjus iš redakcijos senam žurnalistui J. Žukauskui, „Mūsų Pastogė" žymiai pakito, o „Užuovėjai" sunku buvo išsiversti, nes, kaip Lietuvių Katalikų Draugijos susirinkime pranešė red. kun. Butkus, jam vienam viskas reikėję atlikti. Minėtas susirinkimas ir susirūpino sulieti — sucementuoti abu laikraščius į vieną. Australijoje, tokiu būdu, dabar eina du lietuviški laikraščiai: „Australijos Lietuvis", kuris neseniai įsigijo savo spaustuvę ir „Mūsų Pastogė". Trečio — „Užuovėjų" — jau nebūsią.

— Detroito lietuviai susirūpino lietuvių kultūros namų statymu. Tam tikslui daromi žygiai.

SIDABRINĖ LAPĖ

Emils SKUJENIEKS

II.

* * *

Kaip baisus vėtros sūkurys užgriuvo pasaulį lemtingieji įvykiai ir pradėjo mėtyti žmonių likimus, kaip skiedreles. Daugelį sutrynė gadynės girnos ir jie dingo be žinios. Kitus viesulas atplėšė nuo gimtosios žemės ir išmėtė pasaulio vėjams.

Sunkios nežnios ir baisių nujautimų kankinami, ankstyvą rytą su žmona atvažavome į Berlyną, paskutinį akimirksnį ištrūkę iš grėsmingo Breslau apsupimo. Perpildytų traukinių išvarginti, užsnūdome pabėgėlių barake, ties Anhalt stotmi. Po to, išsrėbę rudą ir rūgštų skystį, kažkodėl vadinamą kilniu kavos vardu, leidomės ieškoti pažįstamų ir pastovesnės gyvenamos vietos. Nebegalėjau pažinti miesto, kuriame prieš dvidešimt metų buvau praleidęs keliąs dienas. Brandenburgo vartų artumoje puošnios kavinės ir parduotuvės spoksojo į mane tuščiom išdaužytų langų angom. Kadaise išdidūs paminklai, kurie dar neseniai vaizdavo didžiosios Vokietijos galybę, dabar buvo nudaužytom nosim ir sutrupintais sąnariais. Jie liūdnai šmėkšavo pro parkų ir alėjų aplaužytus medžius, kaip skarmaloti elgetos. Užterštose gatvėse buvo matyti tik vienas kitas neuniformuotas vyras. Jie daugiausia kalbėjo ne vokiškai, bet įvairiom Europos kalbom.

Ne tiek latvių centrinės įstaigos išduotas pažymėjimas, kiek mano gražbylystė ir kelios cigaretės paveikė butų skirstymo valdininką ir jis išrašė man šešiom dienom kambarį skambaus Reichsadler vardo viešbutyje. Viešbutį radome vyriausybės rajone, netoli valstybės kanceliarijos. Apie šią grėsmingą kaimynystę žmonai nieko nesakiau — nenorėjau jos be reikalo jaudinti.

Naujon gyvenamon vieton sudėjome savo daiktus, kad jų nereikėtų tąsyti su savimi. Kambarys atrodė vargingai. Milžiniška laivo išvaizdos lova užėmė veik visą patalpą, palikdama vietos tik vienai kėdei, mažam apskritam staliukui ir pačiam kampe įspraustai siaurai spintelei. Sienos buvo nuklotos išblukusiais gobelenais, kambaryje ir koridoriuose tiesėsi nudėvėti, dulkini kilimai, kurie žingsnių aidą sugerdavo kaip šulnys. Tik vienam iš dviejų langų dar laikėsi stiklo kvadratas. Kitos lango dalys buvo užlopytos popieriumi, kuris nepraleido šviesos. Visur buvo galima matyti karo skurdą ir nedateklių. Bet vis tik virš galvų buvo stogas, nors ir keliom dienom.

Atgabenom iš Anthalt stoties ryšulius ir pradėjom tvarkytis, tartum visam gyvenimui. Reikėjo nusiplauti. Vandentiekis neveikė, todėl paėmiau tuščią ąsotį ir lipau laiptais žemyn, ieškodamas vandens.

Tamsiam priengyje, už kampo susidūriau su kažkokia moterim. Atsiprašiau, norėjau praeiti, bet jaučiau, kad mane tveria už skverno. Sustojau, gerai įsižiūrėjau — tai Sidabrinė Lapė!

— Irma! — nustebęs sušukau. — Kaip tu čia atsiradai?

— Taip, kaip ir tu, — šypsojosi ji. — O tu kur vaikščioji su ąsočiu rankoje? Turbūt ieškai vandens? Nerasi. Duokš, atnešiu!

Neleidusi man nei atsikvošėti, nutvėrusi ąsotį ir pražuvo už vienų durų. Po valandėlės ji vėl pasirodė ir padavė indą, pripildytą iki pusės.

— Šiuo metu daugiau nėra. Taupyk, — pasakė.

— Dėkui ir už tiek, — atsakiau. — Gal užsuksi pasikalbėti? Gyvenu čia pat, devintas numeris.

Irma linktelėjo galva ir sekė mane. Atidariau kambario duris ir įleidau ją pirma.

— Atsivedžiau svečią, — skubėjau pranešti žmonai. — **Irma Lapė — mano buvusi bendradarbė.**

Žmona, truputį nustebusi, pažvelgė į Irmą, į mane ir šyptelėjo. Sidabrinės Lapės praeitį ji žinojo su visomis smulkmenomis.

— Sėskit čia pat, ant lovos, — kvietė. — Čia permažai kėdžių — tiktai viena.

Irmos nereikėjo du kartus kviesti, ir ji atsilošė lovos kojugalyje. Žmona traukė iš maišų sulamdytus rūbus, o aš, įsipyliau lipnaus vandens ir pradėjau plauti rankas.

Valandėlę visi tylėjom, o aš skersomis stebėjau Lapę. Ji buvo žymiai pasikeitusi. Nebuvo nė ženklo ankstesnio sustingimo. Jos pilkos akys žvaliai mėtė žingeidžius žvilgsnius ir pirštai nervingai sukinėjo sagas. Atrodė, lyg ji virtų iš nekantrumo ką nors kalbėti, pasakoti, ir tiktai niekaip negali atrasti pradinio žodžio.

— O, neimkite rūbų lauk, — ji nelauktai kreipėsi į mano žmoną.

— Kodėl? Reikia juk kaip nors bandyti juos išlyginti: kelionėj visai susiglamžė. Tiek skudurų ir beliko, — įterpė žmona.

— Bet mes čia gyvename nuolatinius oro pavojus, beveik kas valandą reikia bėgti į slėptuvę, — patarinėja Irma.

— Kaip tada viską surankiosi? Palikti čia nieko negalima. Ką gali žinoti, galbūt, grįžęs rasi tiktai plytų krūvą. Ne kartą jau taip buvo. Jų viešbučio negaila, bet mūsų daiktų. Aš kiekvieną kartą tempiu viską į slėptuvę. Ar lagamino jokio neturit?

— Turim, kaipgi, — atsakiau. — Breslau stoty, tikriausia, dar ir dabar ant perono stovi, jeigu niekas nepaėmė.

— O pabėgėlių pažymėjimą turit? — kreipėsi Irma vėl į mano žmoną.

— Nežinau, vyrui kažkokį pažymėjimą davė latvių centrinėj įstaigoj, — atsakė.

— Parodyk, — Irma ištiesė ranką, ir man norom neno rom teko parodyti. — Tai tas pats. Su juo vienoj vietoj galima nusipirkti lagaminų. — Normalia kaina. O jeigu dar kokią cigaretę pakiši, tai galima išsirinkti, koks patinka. Mes su ponia nuvažiuosim, parodysiu kur.

Apie modernią metalurgiją

INŽ. J. BULOTA.

IV.

Vos prieš kelius metus USA chemikai iššlavė visus buteliukus iš jų laboratorijų ir pasistatė automatines preciziškas metalų analizams mašinas. Tų mašinų principas pagrįstas tyriamų metalų sudaromų spektrų analize. Mes visi matėme laumės juostą — tai vandens lašų saulės spinduliais peršviestas spectras. Taip pat gal prisimenama, kad uranijus vienas iš 92 cheminių elementų buvo atrastas ne žemėje, bet vienos iš saulės planetų Uranijo (iš kur to elemento ir vardas) spektro. Žodžiu, medžiagų spektras su jų įvairiaspalviais bruožais ir brūkšniais *nurodo ir tos medžiagos* cheminę sudėtį — atseit *analizę*.

Minėtoji analizių mašina turi visą elektrinį įrengimą, galintį išprovokuoti elektrinę arcą, kelių tūkstančių laipsnių šilumos. Po šita arka pakišamas tiriamas metalas ar mums rūpima suvirinimo siūlė. Arca, atakuodama metalo paviršių, jo vos įžiūrimą taškelį — metalą paverčia garais — dujomis, susidaro spektras (laumės juosta), kurį sugaudoma — pakliūva į optinį įrengimą ir perduodama į ekraną arba *reikalui esant nufilmuojama* ar nufotografuojama. Specialistai, *žiūrėdami į ekraną*, kuriame apačioje yra nušviečiami *spektrai etalonai iš karto* skaito tiriamojo metalo kokybę ir kiekybę bei stumdydami norimomis kryptimis po arca tiriamąjį metalą seka ekrane jo homogeniškumą —žiūri ar spektro spalvos ir brūkšniai ne keičia padėties bei seka kitus metalo fenomenus.

Čia ištirti metalą užtenka kelių minučių. Tokios mašinos kaina (kurią aš pernai mačiau Lieže) yra apie 300.10(6) fr. Kolkas jų pernai tebuvo 3 Europoje: 1 — Belgijoje ir 2 — Anglijoje.

Paryžiuje, vienas Prancūzijos chemijos profesorius, jau treti metai daro bandymus ir turi jau sekmingų rezultatų tą patį spektro principą pritaikyti kitu būdu medžiagų kūnų cheminei analizei, nors jo *bandymai ir rezultatai yra dar* laboratorinių tyrimų stadijoj.

Trečias tikrinimo rezultatų tyrimo patobulinimas tai reikia skirti gerokai ištubulėjusiam ir vis dideliais žingsniais bežengiančiam pirmyn filmų aparatui. Pereitais metais Sorbonos universitete suruoštoj metalurgams inž. ir chemikams paskaitoj vienas prancūzų prelegentas aiškino principus ir demonstravo filmų aparatą, galintį daryti 24 milionus nuotraukų per sekundę. Žinoma tai būtų gal ir netikslu vadinti *filmų aparatu, nes* tai ištisa mažutė laboratorija su šimtais visokių aparatėlių. Bet matematiškai ir praktiškai jam pavyko įrodyti, kad jis padarė nors dar tik 15 nuotraukų per mažiau kaip vieną milioninę sekundės dalį. Jam belieka palaukti, kol optikai jį pasivys tai yra nukreips savo aparatus į taip mažą vienetą kaip sakysim vandenilio atomas, o jis nufilmuos tą atomą, o ekrane jis leisdamas savo filmą normaliu 30 nuotraukų sekundėje greičiu, galės mums parodyti laike ½ sek. kaip elektronas pamažu judės - suksis aplink protoną.

Šiandie elektroniniai mikroskopai jau įstengia padidinti apei milioną kartų žiūrimą dul kelę, bet tai dar toli gražu, kad jie pamatytų vandenilio atomą, kurio diametras nesudaro nei vienos kvadralioninės milimetro. Dar reikia palaukti, kol tie elektroniniai mikroskopai padidins miliardą kartų daugiau negu jie dabar padidina, kad mes pamatytume vandenilio atomą maždaug ligi aguonos grūdo didumo. Aš tikiu, kad jei ne mes, tai mūsų vaikų vaikai galės grožėtis atomais į juos *bežiūrėdami ir matyti jų pulsavimus*, elektronų judesius ir *jų orbitas bei ypatingai juos* apsupančius debesis, tas, gal būt, *kosmines dulkes bei tirti* ant jų greičiausia esančios ne mirštančios amžinos gyvybės pradus, nes mažasis pasaulis yra tikriausiai žymiai įdomesnis, keistesnis ir pilnas paslapčių, negu mūsų dabar matomas bei pažįstamas. (d. b.)

Šiandie, ypač USA, pradedama naudotis filmų aparatais, darančiais iki 400.000 nuotraukų per sekundę. Mes, mūsų virinimų tyrimams, visai va neseniai pradėjome naudotis mūsų pačių laboratorijoje išvystytu filmo aparatu, darančiu apie 3—3,5 tūkst. *metrų per sekundę* ir pritaikytu mūsų reikalams. To mums *visai pakanka* (nors šiuo tarpu) sekti mūsų elektrinius ar cos *pulsavimus — kintamos* srovės įtaką arcai, argono dujų *atominius garus, jų kryptį* ir padėtį pagal susidariusią metalo vonią — sekti tungsteninio elektrodo pulsavimą — jo garavimą — amžių ir dešimtis kitų fenomenų. Iki šių dienų viskas tai buvo mums nematoma ir štai per 25 metus laborantai inžinieriai darbavosi lyg užrištomis akimis. Žodžiu, filmo aparatas brangus techniko - metalurgo draugas, žada jam didelę ateitį ir pagelbą.

Norėčiau dar nors porą žodžių pasakyti apie pirmą ir seniausią metalurgo prietelių mikroskopą. Nežiūrint, kad šiandie sparčiais žingsniais to bulėja ir jau panaudojamas praktiškai elektrinis mikroskopas, bet jis mums eiliniams inžinieriams tėra dar mistika ir mes tesinaudojam senais optiniais mikroskopais, galinčiais padidinti tyriamo metalo paviršių šimtus ir tūkstantį kartų. Deja, ir čia darbas labai ilgas — reikalaujantis moderniojo paviršiaus nušlifavimo ir įvairiausių chemikalų, kol atakuojant tą paviršių išryškintume mūsų jieškomus elementus — anglį, oksydus, fosforą, sierą, *ypač kristalų formą*, dydį bei jų kryptį ir tt. ir tt., ir tik vėliau, *mikroskope padidinus*, kad galėtume metalą egzaminuoti. *Ir čia gal būt didžiausia* nelaimė, tai, kad vienas tyrinėtojas nieko negali teisingai pasakyti, nes reikia turėti kelių specialistų visai skirtingų mokslo sričių žinias; būtent— chemiko, kristalurgo, metalurgo ir dabar jau elektroninin'ko ir net biologo žinias. (d. b.)

ŽIEŽIRBOS

Trys didieji ir Montrealio visuomenė

Vienas pačių geriausiųjų lietuviškos *scenos aktorių* Henrikas Kačinskas, vienas iškyliausiųjų mūsų *poetų* Bernardas Brazdžionis ir dabartinio gyvenimo šešėlius pašiepiantis satyrikas Antanas Gustaitis surinko tiktai *apie 250* klausytojų. Skurdus ir skaudus skaičius! Salėje nematėme taip pat daugelio, kurie mielai vadina save kultūrinin kais. Kodėl?

Iš tiesų — kasgi kaltas?

„Tėviškės Žiburių" š. m. 11 Nr. vedamajame „Kasgi kaltas?" skaitome: „Jei nutarta organizuoti PLB, kaip priešpaskutinis etapas Nepriklausomos Lietuvos valstybės, tai, dirbkime rimtai, kaip pridera garbingos tautos nariams. Valandėlei atidėkime į šalį parapijinius, smulkius reikalus, darbus".

Ir mes taip pat *galvojame*. Tiktai norėtųsi, kad apie smulkių parapijinių *reikalų atidėjimą* į šalį būtų mažiau kalbama, bet daromi konkretūs žingsniai ta linkme. Ir nedelsiant.

Anonimas apie anonimą.

11-me „Vienybės" n-ryje *rašoma* (*be parašo* — anonimo):

„Korespondentas - anonimas neatsakingas. Bet iš Nepriklausomos Lietuvos redaktoriaus būtų tiesiog įdomu išgirsti, ko buvo norėta panašia korespondencija pasiekti? Kas kita išsami, objektyvioje šviesoje pavaizduojanti VLIKO dar bus korespondencija..."

Taigi, kai „anonimas - neatsakingas" pasakys, kas yra „objektyvioje šviesoje", tada ir redaktorius galės atsakyti, ko jis, dėdamas tą korespondenciją, *norėjo* „panašia korespondencija" atsiekti.

Mokslo-technikos naujienos

MATOMAI KINTA ŽMONĖS

Antropologai yra susirūpinę žmonių veisle. Jie labai gerai *žino, kad žmonių veislę* galima pagerinti dirbtiniu būdu, bet kol *žmonės nėra nusikratę* visokių prietarų ir įsigalėjusių papročių, jie labai atsargiai apie tai kalba. Bet žymių tarptautinio masto įvykių, kaip praėjęs karas, kurio pasekmėje įvyko žymių „kraujo sumaišymų", patys vaisiai pasireiškia. Belieka tuos įvykius tiktai konstatuoti.

Čikagos antropologijos instituto mokslininkai šiomis dienomis paskelbė, kad per paskutinius 100 metų žmogus už *augo apie 3* centimetrus arba vieną ir 3 šešioliktas colio *aukštesnis*.

Įdomiausia, kad tie mokslininkai *teigia, jog žmogus ir* ateityje dar augs ir bus augštesnis. *O* to padidėjimo priežastys esančios šios: dabar geriau, negu praeityje, maitinasi; žmogus lengviau dirba, nes mašinų yra atpalaiduotas nuo pačio sunkiojo darbo; ir, be to, dabarties žmogus kryžminėmis vedybomis taip pat prisideda prie veislės tobulinimo. Kadangi šios sąlygos ateityje, kaip numatoma, bus dar daugiau išvystytos, tai ir žmogaus ūgis dar padidėsiąs.

Greta dydžio, kintanti ir žmogaus išvaizda: jis tampąs lieknesnis; galva keičianti taip pat savo proporcijas — žandai mažėja ir galvos kaušas didėja, nes dėl maisto žandai eina menkyn, o dėl intelekto vystymosi kaušas, talpinąs smegenis, didėja.

Galimybės šioje srityje yra *dar labai didelės, ne be rasių ir* tautų kryžiavimo, kas labai atsiliepia *žmonių veislės kitimui*, yra dar hormonai, endokrininių liaukų *produktai, kurie* taip pat šiam tikslui gali būti panaudoti ir jau pradėti naudoti. Todėl ateities žmogaus išvaizda bus žymiai kitokia, negu dabartinio žmogaus.

RADIJO VALDOMA GELBĖJIMO VALTIS

Amerikos aviacijos vadovybė paskelbė, kad yra išrasta valtis, galinti pakelti 15 žmonių, kuri nuleidžiama iš lėktuvo, iš lėktuvo valdoma radijo bangomis ir nukreipiama arba sustabdoma ten, kur radijo valdytojas nurodo.

AMERIKA GAMINA SLAPTUS GINKLUS

Neskelbiamoje JAV vietoje pradėti gaminti slaptieji ginklai. Tai būsią įvairių rūšių ginklai. Vieni skrendą greičiau už garsą, kiti — tarnausią gintis nuo lėktovų užpuolimo, treti — būsią automatiškai valdomi ir tt. Tie visi prietaisai būsią gaminami masiniu mastu.

REIKALAUJA GIMDYMŲ KONTROLĖS

Intelektualiniai Japonijos sluogsniai susirūpinę, kad japonai pernelyg sparčiai veisiasi. Gyventojų skaičius sparčiai auga, o pragyvenimo priemonės nedaugėja. Demografas dr. Gemble sako, kad Japonų *gimdymui kontroliuoti* sąjunga ir dar 13 kitų organizacijų *parlamentui pasiuntė* siūlymą įsteigti specialų departamentą, *kuris gyventojų tarpe* propaguotų gimdymų kontrolę.

KULTŪRINĖ KRONIKA

KNYGOS BIČIULIŲ KLUBAS

Lietuviškai knygai pasirodyti sąlygos ne savoje tėvynėje yra sunkios, bet su visuomenės parama tos sąlygos yra nugalimos. JAV, Anglijoje, Vokietijoje ir kituose kraštuose yra gana populiarūs knygos klubai, kurie daug prisideda prie knygos išleidimo, jos atpiginimo ir populiarinimo.

Tokį klubą — Knygos Bičiulių Klubą — dabar suorganizavo lietuvių spaudos Centras Amerikoje „Gabija", kuri *iki šiol sėkmingai vykdė ir te* bevykdo lietuviškų knygų telkimą *ir jų platinimą* visame laisvame pasaulyje.

Knygos Bičiulių Klubo nariais kviečiama visa skaitančioji visuomenė. Kiekvienas narys, įmokėjęs $ 5.00 mokestį, gauna naujų knygų, nemažiau kaip už $ 8,00. Pirmaisiais metais Knygos Bičiulių Klubo nariai gauna mūsų žymiųjų rašytojų naujai išleidžiamas šias grožinės literatūros knygas: Juozas Kruminas „Naktis viršum širdies", apysaka (jau išleista); Jurgis Savickis „Raudoni batukai", rinktinės novelės; Nelė Mazalaitė *„Mėnuo, vadinamas medaus"*, apysaka; Jurgis Jankus — *apysaka; Liudas Dovydėnas* „Per Klausučių ulytėlią", *apysaka*.

Kaip matyti, išleidžiamųjų knygų autoriai yra mūsų visuomenei žinomi ir skaitomi. Kiekvienas jų yra išleidęs po kelias knygas, ir tas liudija šių autorių populiarumą.

Metinis $ 5.00 Knygos Bičiulių Klubo nario mokestis siunčiamas šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

— Pianistas Andrius Kuprevičius pradėjo vesti Tautinio ansamblio chorą Buenos Aires priemiestyje — Avellanedoje. Spauda ir muzikai gražiai apie chorą atsiliepė.

— John D. Rockfeller Jr. paskyrė 5 milionus dolerių Amerikos negrų universitetui paremti.

NAUJI RAŠTAI

„NAKTIS VIRŠUM ŠIRDIES"

Juozas Kruminas, „Naktis viršum širdies". Vieno susitikimo istorija. Apysaka. 141 *psl., kaina* $ 1,50. Dail. P. Osmolskis. Išleido „Gabija". *Knyga gaunama* šiuo adresu: „Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. *ir pas platintojus.*

DIRVOS DIENRODIS. — Kalendorius 1951 metams. Kaina 50 ct. *Be kalendoriaus*, didžioji kalendoriaus dalis yra paskirta „Dirvos" laikraščio reikalams. Gale yra *matai*, temperatūros matavimas ir kitos praktiškos smulkmenos.

NEMUNAS 5 nr. Turiny: Bronys Raila — Pastabos apie liberalų santarvę; J. Kėkšto eilėraščiai; V. Trumpa — Pasišnekėjimai apie dabartį ir praeitį; N. Mazalaitė — pasaka apie vargšą vaiduoklį. J. Cicėnas — be penkių dvylika; Dr. J. Balys — Tautosakos aidai; Aplink pasaulį, Brooklyno kolonija.

Šis „Nemuno" numeris *atrodo žymiai geriau*, estetiškiau. Bet jam patartina dar *pasinaudoti smulkesniais* rašmenimis, ypač smulkmenoms, kurių, *tokiu būdu renkant*, galima būtų sudėti žymiai daugiau. Tokiam žurnalui visuomet prasminga būtų panaudoti petitą ir net nonparelį, jeigu tuos rašmenis spaustuvė turi. Bendrai „Nemunas" to bulėja.

Jo kaina — už 12 numerių 4,80 dolerių amerikoniškais. Adresas: Mr. Liudas Davydėnas, 2140 Brick Ave, Scranton, Pa, USA.

KULTUVĖ BALANDŽIO PIRMĄJAI DIENAI

Artinasi balandžio pirmoji — Prima Aprilis ir sulauksime tradicinio humoro ir satyros laikraščio **Kultuvės,** kuri pažįstama nuo 1922 metų.

Laikraščių platintojai prašomi pranešti, kiek reikės Kultuvės pasiųsti platinimui. Atskirais numeriais galima Kultuvę užsisakyti pasiuntus voke paštò ženklų (tik po 1, 2 ar 3 centus) ir pranešus savo adresą.

Rašykit tokiu adresu: Kultuvė, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y., USA.

— Galima, — pritarė žmona, nudžiugusi, kad atsirado nelauktas padėjėjas.

— Bet reikia važiuoti tuojau, kol krautuvė neuždaryta, negali žinoti, kaip bus rytoj, — skubino Irma. — Važiuo *kim, netoli*, už valandos grįšim.

— Kaip manai? — kreipėsi žmona į mane.

— Neblogai būtų, — patraukiau pečiais. — Jei tik tu ne labai pavargusi.

— *Nieko, bus laiko, vėliau pailsėsit*, — Irma neleido atsakyti žmonai. — Tuojau pasiimsim apsiaustą ir keliausim.

Nelaukusi atsakymo pašoko ir išbėgo pro duris.

— *Ta tavo Sidabrinė Lapė, kaip žaibas*, — šypsojosi žmona. — Visai ne tokia, kaip tu man ją nupasakojai.

— Taigi, ir man nuostabu, — atsakiau: — *seniau ne* tokia buvo. Tai tu važiuosi?

— Važiuosiu. Kas padaryta, padaryta, — pasakė *ji ir* apsirengė. — Duok man tą pažymėjimą, pažiūrėsim, kas iš to išeis.

— Į duris pasibeldė ir vidun įlėkė sidabrinė Lapė.

— Tai eisim, — ragino ji.

— Tu liksi čia — paklausė žmona. — Prigulk.

— O ką kita veiksi, — nusižiovavau ir išleidau abi pro duris.

Turbūt, buvau pavargęs, nes tik atsigulęs, tuoj užmigau. Kai vėl pabudau, moterys jau sugrįžusios ir apžiūrinėjo naują lagaminą. Aš tiktai nusišypsojau ir pamąsčiau, kad labai nedaug reikia žmogui — ir tasai užmiršta netikrą rytdieną.

— Rytoj įsigysim lygintuvą, — čiauškėjo Irma. — Man pažadėjo viena pardavėja. Išsiprosysim visus mano ir *jūsų rūbus*.

— Tu pasidarei labai išradinga, — tyčiojaus. — Nebegaliu *pažinti tavęs*.

— Gyvenimas moko, — ji atsakė išdidžiai. — Visą laiką pati savim rūpinausi. *O jūs ką manote toliau veikti?*

Patraukiau pečiais.

— Kolkas paliksim čia. Reikia apsiuostyti. Čia daugiau pažįstamų, gal visi ką nors ir *sugalvosim*. *Kokie tavo* tolimesni planai?

— Aš manau, važiuosiu į Šiaurės jūros Pellvormo salą. Tenai gyvena jau keli latviai. Gyvenimas ramus, maisto pakanka, ir kambarių galima rasti. Žinot ką — važiuojam visi trys kartu. Čia vistiek nėra gyvenimo. Badas, oro pavojai, apkasų kasimas — geriau kokioj nuošalėj. Visa šita istorija šiaip ar taip nebeilgai tęsis.

— Tiesą sakai, — pritariau. — Bet pirmiausia, turiu pasidaryti, kad uždirbčiau kelis skatikus. Su pora šimtų markių neilgai išsiteksi.

— Taigi, — susimąstė Irma. — Ir mano turtas ne kažin koks. Kaip nors priims ūkininkai, pavasaris artì, darbo užteks. Kiek jau čia galėjom pasiimti kartu?

— Bet jau savo pusrubliukų, tikriausia, nepalkai? — *neiškenčiau*.

Irmos akys sumirgėjo. Blykstelėjo pyktis, pagieža, bet *ir vėl tuojau užgęso*.

— Žinoma, nepalikau, — atsakė ji suirzusi, bet valdydama save. — *Manai todėl* juos taip ilgai rankiojau, kad išmesčiau? Jau taip nieko nepasiėmiau. Išplėšė iš kambario, kaip stovėjau. *Gerai, kad porą pundelių buvau anksčiau* su raišiojusi, tai juos ir nutvėriau.

— Bet tai tikras kapitalas. *Pradėsi po vieną leisti* apyvarton, ilgam užteks.

— Nieko nebus, — kietai atkirto Irma ir jos akys vėl suliepsnojo, kaip anksčiau. — Jų tikrai neparduosiu.

Įsiterpė valandėlė nejaukios tylos, nes nežinojau ką be atsakyti. Supratau, kad esmėje ji liko ta pati sidabrinė Lapė. Geriau nebeliesti šios pavojingos temos. Tai buvo Irmos charakterio jautriausioji vieta, ir, tęsdami pasikalbėjimą, tiktai susigin*čytume*.

— Kur čia arčiausia slėptuvė? — paklausiau nudžiugęs, kad laiku atradau tokį svarbų pasikalbėjimo objektą.

— O, tą tai reikia žinoti, — vėl sučiauškėjo Irma, ir jos balse nebesigirdėjo nei trupučio pirmykščio šiurkštumo.

— Trys kvartalai nuo čia, mūsosios ir Negrų gatvės kampe. *Bet jeigu bus aliarmas*, bėgsim kartu, parodysiu. Daiktelius reikia sudėti po ranka, kad nieko nepaliktum. Taip, dabar eisiu į savo kambarį — čia pat, vienuoliktas numeris. Reikia užvalgyti ir pasnausti. Naktį, tikriausiai, teks keltis.

Ji atsistojo ir *išėjo greitai, kaip* buvo atėjusi. Užkandom šį tą ir atsigulėm.

Žmona greit užmigo. *Paskaičiau* valandėlę laikraštį, bet staiga užgęso šviesa. Nusikeikęs užsitraukiau antklodę ligi ausų. Lova pamažu įšilo ir aš pradėjau snausti.

Ūū - ū, ūū - ū!

Pašokau. — Oro pavojus, — žadinau *žmoną*. — *Kelk!* greitai!

Paspaudžiau mygtuką — tamsu. Susijaudinęs *drebančiom* rankom susijieškojau rūbus. Sirena kaukė, kaip paskutinio teismo trimitas.

— Bet tai juk vadinamasis „pilnas" pavojus — argi būtume įspėjamąjį pramiegoję? Nebebuvo laiko svarstyti. Koridoriuje žingsnių nesigirdėjo, bet iš visur sklido šūkavimai.

Paskubomis suraišiojęs batų raikščius ir apsirengęs, užsidegiau degtuką, kad greičiau pasiimtų daiktus. Viskas vyko greičiau, negu galima buvo tikėti. Po kelių akimirkų jau lipome laiptais. Nešulių svorio jau visai nejautėme.

Apatnę laiptų aikštelę nušvietė žvakė. Ten stovėjo Irma ir nervingai žvalgės į prabėgančių svečių veidus. *Pamačiusi mus ji aprimo*.

— Štai ir jūs, — susijaudinusi atsiduso. — Greičiau, greičiau, *reikės kiek pabėgėti*. Viską pasiėmėt?

Nelaukusi atsakymo nušokavo paskutinius laiptelius į gatvę. *Kairysis* jos *petys buvo palinkęs*, nors per jį buvo permesti tiktai du suraišioti ryšulėliai. Ant nugaros kabojo naujas lagaminas.

— Jame, tikriausia, sukrautas jos sidabras, — pamąsčiau, bet ir vėl toji mintis dingo.

— Šįkart bus karšta, — švokštė Irma. — Nebuvo įspėjimo — tuojau pavojus. Žinau, ką tai reiškia. Bus daugiau.

KANADOS LIETUVIŲ VISOMENĖS DĖMESIUI.

Matydami, kad Vokietijoj Falenbostel pereinamoje stovykloje pusmečiais reikia laukti, kol išleidžia užsienin, pasiryžom savo vaikam įsteigti ten mokyklą. Tam tikslui iš Mil. Gov. gavome apleistas kareivinių arklides. Neturėdami lėšų norėjome savo jėgomis jas atremontuoti. Būdamas lietuvių bendruom. komiteto pirmininku, jieškojau talkininkų, bet vieni atsisakydavo, kiti prižadėję neateidavo dirbti ir jau rodėsi, kad mokyklos neįrengsime. Bet štai užtikau tūlą Stasį Ruzgę, kuris sutiko ateiti ir ištesėjo: beveik jis vienas tas arklydes atremontavo, skyles užmūrijo, išbaltino. Ir štai dabar tas pats St. Ruzgė jau metai kaip guli Toronte Weston senatorijoj ir nematyti, kada iš jos išeis. Hirbant Hydro statyboje buvo sužalotas jam nugarkaulis. Taip jau metai kai be maitintojo palikta savo likimui jo šeima: žmona su trimis mokyklinio amžiaus vaikais.

Dažnai mūsų bendruomenė, organizacijos jieško pasišventėlių talkininkų ir skundžiasi, kad nėra darbininkų, bet, pasišventėliams patekus į bėdą, neturėtų jų užmiršti. Todėl šiuo atveju visos organizacijos turėtų jo šeimą bent kiek sušelpti ar iš savo kasos paėmę pinigų ar narių tarpe parinkę aukų. Tai būtų ne tik parėmimas varge esančios jo šeimos, bet ir parodymas, kad visuomenė neužmiršta tų, kurie jai kada padeda. Aišku, čia yra taip pat kiekvieno tautiečio pareiga paremti nelaimėn patekusį savo tautietį. Todėl lauktina, kad ir pavieniai bent jautresni lietuviai parems jo šeimą.

Jo šeimos adr.: Mrs. El. Ruzgė, 849 Pembrok St., Pembrok, Ont.

L. Tamošauskas.

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaguoja ir leidžia Dr. J. Balys.

Daug kartų mūsų kultūriniai lobiai buvo sunaikinti karų ir priespaudos metu. Sunkiausiai sunaikniamas dalykas yra knygos. Tiesa, jos irgi degiamos ir naikinamos, tačiau vis kur nors viena kita kopija užsilieka, kaip brangi retenybė, liūdijanti apie jos kūrėją ir Tautą.

Brangiausias mūsų kultūrinis turtas yra Tautos kūryba arba tautosaka (folkloras). Ji brangi mums patiems ir yra svarbus liudininkas pasauliui apie mūsų Tautos kūrybingumą.

Turėdamas daug tūkstančių nespausdintų tautosakos arba folkloro dalykų, surinktų Lietuvoje, ir iš Amerikos lietuvių, nusprendžiau, kad ilgiau laukti nebegalima. Jau ne kartą tokie vertingi rinkiniai buvo išblaškyti ir sunaikinti. Reikia juos atspausdinti. Nesitikėdamas stebuklo, kad atsiras koks mecenatas ar visuomeninė organizacija, kuriai rūpėtų mūsų kultūros reikalai, nutariau kviesti į talką paskirus tautiečius, kurie supras šio reikalo svarbumą ir norės jį paremti.

Parama labai paprasta: užsiprenumeruoti pirmas dvi „Lobyno" knygas, sumokant $ 2,00. Maždaug per metus laiko prenumeratoriai gaus dvi knygas: **DVASIOS IR ŽMONĖS** (legendos iš visos Lietuvos) ir **LIAUDIES MAGIJA IR MEDICINA** (tautosakinės retenybės — magiškos formulės ir užkalbėjimai). Tikiu, kad laisvame pasaulyje atsiras pakankamas skaičius tautiečių, kuriems rūpi lietuviškoji kultūra ir mūsų tautos kūryba. Jei taip, tai vėliau bus galima imtis ir didesnių darbų: išleisti stambius liaudies dainų ir pasakų rinkinius.

„Lobyno" bus spausdinama tiek egzempliorių, kiek bus prenumeratorių, pridedant ribotą skaičių, skirtą bibliotekoms. **Tad šį leidinį knygynuose nusipirkti nebus galima.** Kiekviena knygelė turės santrauką arba turinio atpasakojimą anglų kalba. Kas nemėgsta ar neturi laiko pats skaityti knygų, teužsako jas kurios bibliotekos vardu, o tenai daugelis galės jomis pasinaudoti, kaip lietuviai, taip ir kitataučiai.

Užsakymus ir pinigus siųsti šiuo adresu: **Dr. Jonas Balys, Indiana University, Bloomington, Ind., U. S. A.**

TAUTIEČIAI, rašykime iš kiekvienos Kanados vietovės apie lietuvių gyvenimą, sąlygas, darbus, atyginimus, rūpesčius, KLB organizavimosi eigą ir tt. Rašykime taip, kaip mokame. Už visus raštus ir visas žinias bus dėkinga „NL" redakcija ir skaitytojai.

NAUJAI ATIDAROMA LIETUVIŲ VASARVIETĖ

PALANGA

Waubaushene, Ont. Nuo š. m. gegužės mėn. 1d.

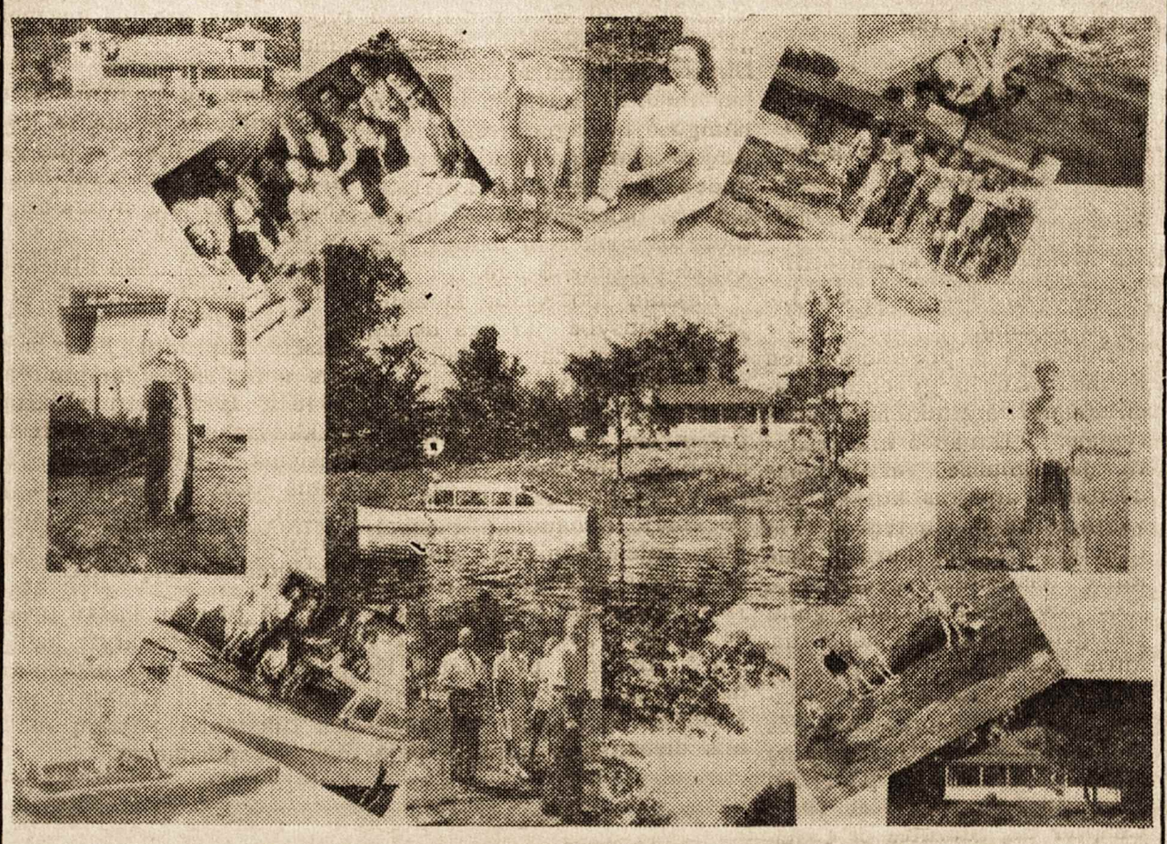

Sveikas ir geras lietuviškai gamintas maistas, grynas oras ir vanduo. Ten pat galėsi atilsėti nuo dulkių ir triukšmo.

PALANGA stovi gražioje ežero saloje. Čia pat galėsi žvejoti, maudytis, saulėje degintis ir gamta gerėtis.

Atvažiuok po sunkaus metinio darbo savaitei ar daugiau pailsėti, — praleisti savo atostogas.

Tad rezervuok sau vietą iš anksto pranešdamas savo atvykimo laiką šiuo adresu:

K. KIZYS,
159 Wolseley St. Toronto, Ont. Canada.

Iš visur ir apie viską

— **Apie bažnyčią Kinijoje.** 1948 m. tame krašte buvo 3.274.740 katalikų, arba vienas iš 140 gyventojų; be to buvo 197.712 besiruošiančių krikštui. Kunigų darbavosi 5.788, tai yra, vienas 79.474 gyventojams, arba 656 ka-kų. Vietinių kunigų — 2.688, tai yra vienas 1213 katalikų.

— 1927 metais Varšuvoje tulas Kaverda nužudė Rusijos caro žudiką Voikovą. Už tai Kaverda atsėdėjo 10 metų kalėjime. Dabar jam leista atvykti Amerikon.

— 1952 m. vasario 24 d. Argentina rinks naują prezidentą. Spėjama, kad dabartinis prezidentas Peronas bus kandidatu į prezidentus, o jo žmona Jieva — į viceprezidentus. Argentinos moterys gavo rinkimų teisę.

— Rusija susirūpino arklių veisymu, nes motorai bus paimti karo reikalams.

— Rusijos teismas rytinėje Vokietijoje, Torgau mieste, pakorė 14 rusų karininkų, esą, už sąmokslą nužudyti Staliną.

Rusų karininkai, pagyvenę Vokietijoje, įsitikino, kad komunistai, kurių pryšaky stovi Stalinas, juos bjauriai apgaudinėjo visus 30 metų. Nebepakęsdami ir tolimesnio apgaudinėjimo, jie nutarė „uždaryti Stalino saulę". Bet juos sučiupo MVD (žvalgyba) ir be teismo pakorė. Dar suimta 200 jų sąmokslininkų, kurie taip pat bus pakarti.

— Du broliai dvynukai Pearson Kalifornijoje, susituokė su dviem seserim dvynukėm Pope. Retos vestuvės daug ką sudomino.

— Kardinolų kolegijos dekanas yra prancūzas kard. Eugenijus Tisserant. Jo specialybė — seniausių Bažnyčios rankraščių tyrinėjimas, aiškinimas ir leidimas. Jis praktiškai moka 11 kalbų. Neminint europinių, šis kardinolas šneka hebrajiškai, persiškai asiriškai, arabiškai, siriškai ir abisiniškai. Tomis kalbomis jis laiko ir pamaldas.

— Didžioje Britanijoje dabar yra apie 15.000 lietuvių.

— Berlyne vakariniame sektoriuje jau atstatytos nuo karo nukentėjusios 53 bažnyčios, 20 dar remontuojama.

— Vokietijos Koelno mieste iškilmingai pašventintas katalikiškas radijo siųstuvas.

— Rusų zonoje Vokietijoje visi studentai turės atlikti kariškus kursus, kuriems vadovauja rusai. Ten aiškinamas komunizmas. Reikalui esant studentai bus įjungti į bolševikinę liaudies armiją.

— Kada bus pirmas tarptautinis Eucharistinis Kongresas po karo, dar tikrai nenuspėjama, bet manoma, 1952 m. Barcelonos mieste, Ispanijoje.

— Vokietijos diktatorius Hitleris buvo išleidęs knygą „Main Kampf" (Mano kova), kurioje buvo išdėstyta, kaip jie turi valdyti žmones. Dabar ši knyga išversta į rusų kalbą, kad iš jos galėtų pasimokyti komunistai naujų metodų.

— **Mussolinio duktė** Ona Marija atvyko pas savo brolį Vittorio į Argentiną. Kaikurie italai, pasitikėdami ją, fašistiniu būdu ją sveikino, bet ji atsakė, kad į politiką nesikišanti.

— **Brazilijoje** paskirta pirmoji moteris Ribeiro da Souza teisėjo pareigoms į Rio de Žaneiro.

Pranesimai

MIŠKININKŲ DĖMESIUI.

Geriausiam susižinojimui ir ryšio palaikymui Lietuvos Miškininkų Sąjungai Išeivijoje (LMSI — centras andresu: P. Šilas, 913 W. 18th St., Chicago 8, Ill., U. S. A.) reikalingi visų tremty esančių miškininkų, miškų technikų, žvalgų, eigulių ir miškų bei medžio pramonės darbuotojų adresai.

Glaudesnis ryšio palaikymas miškininkams duos daugiau naudos, negu snaudimas ir numojimas į viską ranka. O kad tai ne tušti svaičiojimai, rodo gyvenimo patirtis. Keliems pasiryžėliams - pionieriams jau pavyko įsikibti savo je specialybėje: dirba kaip miškų inžinieriai (jau priimti į Kanados miškų inžinierių sąjungą). Kliūtys, žinoma, yra didelės, bet nugalimos, tik reikia ryžto ir noro. Tad, susibūrę į krūvą ir veikdami kolektyviu solidarumu, palaušime ledus ir kitiems į šią dar mums terra incognita — žaliuosius Kanados miškus.

Gyvenanti Kanadoje savo adresus (galimai su šios srities informacijomis) prašomi siųsti sekančiai: J. P. Tumosas, 265 Markham St., Toronto, Ont. Telef.: KI 6806.

Dipl. mišk. J. P. Tumosas,
LMSI Įgaliotinis Kanadoje.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išeina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus ir A. Astrauskas.

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISSION

G KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —

— — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. — —

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS
1918 FRONTENAC, MONTREAL
TEL. FA 0209

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ
(B. M. Dodon)
2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIU SVETAINEJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ
7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,
251 St. John St. Longeuil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

RENE BOURDAGES Reg'd
MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.
SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų Canados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas **Mount Royal ir Brebeuf**
įėjimas: **4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141**

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemount,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien ryčiais iki 9 val.
Pirm., antrad. ir ketvirtad.
Vakarais nuo 6 iki 10 val.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS

16. **Į Kanadą atvykau 1948 m. Dirbau miškakirčiu įvairise darbovietėse. 1950 m. aš uždirbau $ 2550, mano žmona — $ 472. Prieš metus mums gimė sūnus ir ligoninės išlaidos siekė $ 230. Nė vienais metais dar nesu įteikęs „income tax" (pajamų mokesčių) blankų. Patarkite, kaip tiksliausiai ir geriausiai atsiskaityti su Mokesčių Departamentu?**

(Atsakymas į p. L. J. klausimą, Sasketoon, Sas.).

Vieną iš pagrindinių valstybės pajamų šaltinių sudaro įvairus mokesčiai. Jie skirstomi į dvi rūšis. Jurgis, pirkdamas pokelį cigarečių, sumoka už jas 36 centus. Retas pagalvoja, kad iš jų 21½ centų eina kaip akcyzo mokestis į valstybes iždą. Netiesiogiais mokesčiais Kanadoje yra apdėta daug kasdieninio vartojimo prekių, tokių kaip šokoladas, likeris, gazolinas. Tiesiogiais mokesciais apdedami pavieniai asmenys pagal jų pajėgumą mokėti. Tuo tarpu kai raštininkė, uždirbanti per metus $ 2.000, turės mokėti 15% nuo antrojo tūkstančio dolerių Mokesčių Departamentui, iš biznieriaus, kurio pajamos per metus siekia 500 tūkstančių dolerių, valstybės iždas išreikalauja tau apie 80% visų jo pajamų.

Dominija ir provincijos renka mokesčius iš gyventojų pasiremdami atatinkamais įstatymais. Kanados universitetų juridiniuose fakultetuose dėstomas atskiras kursas, pavadintas mokesčių teisių. Tai sudėtinga sritis, kurioje kai kurie teisininkai specializuojasi. Šio skyriaus ribose galiu panagrinėti tik tuos aspektus, kurie tiesiogiai liečia p. L. J. klausimus. Smulkesnių specifinių problemų sprendimo jieškantieji galės rasti atsakymą pajamų mokesčių įstatyme. **(The Income Tax Act 1950, Chapter 52, Statutes of Canada).** Spausdintas įstatymas be komentarų sudaro apie 200 puslapių knygą.

Kiekvienas Kanados gyventojas, kuris per metus uždirba per $ 1.000,—, jeigu jis yra vienas, arba per 2.000 dol., jeigu jam pripažįstamas vedusio statusas, turi kiekvienais metais užpildyti blankus „T-1 General" arba „T-1 Short" ir įteikti arba prisiųsti ne vėliau kaip balandžio 30 d. artimiausiam „District Taxation Office". Blankai gaunami Mokesčių Departamento skyriuose ir pašto įstaigose bei agentūrose. Neįteikęs blankų laiku, asmuo apdedamas pabauda, kuri siekia 5% balandžio 30 m. nesumokėtos mokesčių sumos, bet negali prašokti $ 500.

Pajamų mokesčius Dominijos vyriausybė išrenka dviem etapais. Darbdavys, išmokėdamas dirbančiajam atlyginimą, sulaiko tam tikrą pinigų dalį ir persiunčia Mokesčių Departamentui. Tie išskaitymai dažnai esti netikslūs ir išeina darbo ėmėjo nenaudai. Pasibaigus kalendoriniams metams darbdavys prisiunčia dirbančiąjam dviejuose egzemplioriuose raštelį „Income Tax T-4 slip", kuriame pažymėtas išdirbtas laikas, ir išskaitymai. Pasiremdamas tais duomenimis dirbantysis užpildo pajamų mokesčių blankus ir juos su „slipo" viena kopija bei kitais pateisinamaisiais dokumentais — jeigu tokių yra — pristato Mokesčių Departamento skyriui. Tiksliai ir tvarkingai tai atlikusiems, valstybės iždas grąžina permokėjimus.

1. Jums, p. L. J., dabar reikia užpildyti blankus už 1948, 1949 ir 1950 metus. Juo greičiau tai padarysite, tuo bus gegiau. Valstybė nepamirš savo dalies ir anksčiau ar vėliau pareikalaus iš Jūsų atsiskaitymo. Laukdami, galite turėti didesnių nemalonumų. Jeigu tiksliai suprantu Jūsų laišką, Jūs neturite pažymėjimų apie 1948 ir 1949 metų uždarbį ir išskaitymus. Parašykite buvusiems darbdaviams, kad Jums tuos pažymėjimus prisiųstų. Departamentas pats veda susirašinėjimą tik tada, kai perduoda reikalą ištirti.

2. Iš Jūsų su laišku prisiųsto „T-4 1950" matyti, kad Jūs praėjusiais metais uždirbote $ 2.550. Pagal įstatymą pirmasis tūkstantis pajamų mokesčiais neapdedamas.

3. Kadangi Jūs išlaikote žmoną, kurios pajamos nesiekė $ 1000, papildoma Jūsų uždarbio suma nėra apdedama mokesčiais. Kalkuliavimo formulė yra ši: 1250 minus žmonos uždarbis ($ 472) lygu 778. Jeigu žmona būtų uždirbusi mažiau kaip $ 250, Jums nebūtų reikėję mokėti pajamų mokesčių už visą antrą savo uždarbio tūkstantį.

4. Pagal įstatymą mokesčiais nėra apdedamos išlaidos, turėtos sąryšyje su savo ir savo šeimos narių gydymu, kurios viršija 4% bendrų pajamų. 4% nuo $ 2550 yra 102. Jūsų žmonos ligoninės išlaidos siekė $ 230. 230 minus 102 lygu 128.

5. Be žmonos Jūs išlaikote vaiką. Kadangi Jūs turite teisę už jį gauti šeimos pašalpą (family allowance), $ 150 Jūsų pajamų nėra apdedama mokesčiais. Tokiu būdu Jūs galite prie mokesčiais neapdedamo uždarbio skaityti: $ 1000 (bendras išskaitymas visiems), plius $ 778 (žmonos išlaikymas) plius $ 128 (ligoninės išlaidos), plius $ 150 (vaiko išlaikymas). Iš $ 2550 Jūsų uždarbio $ 2056 nėra apdedami mokesčiais. Už likusius $ 494 reikia mokėti 15% pajamų mokesčio, kas sudaro $ 74. Iš pridėto darbdavio pažymėjimo matyti, kad išmokėdamas Jums atlyginimą, jis yra atskaitęs $ 181. Todėl Jums priklauso gauti pagal įstatymą iš valstybės iždo $ 107 grąžintinų kaip permokėtų pajamų mokesčių už 1950 metus. Jūs metų bėgyje gausite atgauti tai sumai čekį.

Kas link Jūsų pajamų mokesčių permokėjimo už 1948 ir 1949 metus, neturėdamas statistinių duomenų, aš nieko konkretaus negaliu pasakyti.

Pajamų mokesčių įstatymas sako, kad asmenims, kurių bendras uždarbis nesiekė $ $ 1000, pajamų mokesčių blankų įteikti nereikia.

Tai tik keli nuostatai šiuo metu aktualaus pajamų mokesčių įstatymo.

Toronto mokesčių konsultantas, W. W. Bonnell, turintis 16 metų praktiką, teigia, kad tūkstančiai mokesčių mokėtojų, nežinodami potvarkių, duoda vyriausybei daugiau savo sunkiai uždirbtų pinigų, negu kad jie privalo pagal įstatymą duoti.

(Copyright).

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys **„STRĖLĖ DANGUJE"** yra sukrautas Tremtinių Namuose, 2244 West 23rd Place, Chicago, Ill., USA. Knygą iliustravo dail. **Vyt. Kasiulis,** o išleido p. V. Saulius, 112 psl. Kaina $ 2.00. Platintojams duodama 25%. Prašome užsisakyti aukščiau duotu adresu prisiunčiant pinigus ar čekį kartu su užsakymu.

JIEŠKAU PUSININKO

tabako ūky, su 2.500 — 3.000 dolerių.
R. R. 6. Tillsonburg, Ont.
P. Jonelis,

DANUTĖ STRAZDAITĖ
670 Annette St., Toronto, atidarė
PETER PAN BEAUTY SHOP
Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

LANGLEY PRAIRIE B. C.
Pradėjau praktikuoti
MEDICAL DENTAL BUILDING LANGLEY PRAIRIE B. C.
Office: TEL. 15 Residence: TEL. 422X4
DR. A. GAILIUS.

80% mokesčių mokėtojų, kurie tiksliai, pagal įstatymą, buvo užpildę pajamų mokes čių blankus, gavo
$ 100
ir daugiau grąžintų 1950 metais įmokėjimų. Žinoma, šiais metais ir Jūs galite būti laimingųjų tarpe. Pajamų mokesčių blankus užpildo ir kitus su mokesčiais susijusius reikalus sutvarko prityrę specialistai.
Užeikite arba parašykite
JONAS J. JUSKAITIS
TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS ĮSTAIGA
907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DĖMESIO!
VIOLETA JURIENĖ
kviečia visas lietuves į
BLUEBIRD MOTERŲ KIRPYKLĄ
Mandagus, greitas patarnavimas. Lietuvėms nuolaidos.
BLUEBIRD BEAUTY SALON:
Montreal, 5206 Park Ave. Tel:CR 4600.

AUKŠTA KOKYBĖ-ŽEMA KAINA
Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS
PER US PARCEL POST.
Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 $ 6.75	5 sv. m. p. kavos 5 sv. g. k. taukų 2 sv. šokolado	Nr. 18 $ 9.80
2 sv. m. p. kavos ½ sv. kakao ½ sv. šokolado ¼ sv. arbatos 11 oz. kompoto	Nr. 15 $ 5.20	5 sv. m. p. kavos 10 sv. cukraus 12 plyt. bulijono	Nr. 19 $ 9.50
4 sv. m. p. kavos 1 sv. kakao 1 sv. šokolado ½ sv. arbatos 22 oz. kompoto	Nr. 16 $ 8,90	3 sv. g. k. taukų (skardinėje) 2 sv. m. p. kavos 1 sv. Aliaskos Salmon ½ sv. kakao ¼ sv. arbatos	Nr. 20 $ 7.15
2 sv. m. p. kavos 1 sv. ryžių 4 oz. Salmon 4 oz. Tuna 6 oz. liežuvio 1½ oz. j. pipirų 4 oz. kokoso ¾ oz. kardamono 1½ oz. cinamono 1 oz. majorano 1¾ oz. paprikos	Nr. 17 $ 6.50	2 sv. m. p. kavos 1 . Qua. alyvos „Mazola" 1 sv. saldainių ½ sv. kakao ¼ arbatos	Nr. 21 $ 6.00
		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22 $ 6.00

Individualūs pakietai ruošiami susitarus.
Kava į visus pakietus dedama po 1 sv. skardinėse.

Pinigai: 100 DM $ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausi kurso.
HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus Mes valome ir dažome uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (išėrimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDĖJAS
Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka **visų rūšių** apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.
Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. **Tel. Fa 6844**
Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak. **3664 St. Famille St.** Montreal, Que. **Tel. Ha 6708**

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA
Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgas laikas, kaip tvarko **IMIGRACIJOS** reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas **lietuvių draugą.**

C. E. DUPRAS
SERVICE REALTIES
4336 VERDUN Ave., VERDUN
Tel. YO 0529

SOTUS ALKANAM PADEK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Pristatymas trunka apie 15— 20 dienų.
Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pokuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 1—$ 6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.
1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — $ 6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — $ 5.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukraus—$ 2.60
B. 20 sv. cukraus—$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. kv. miltų $ 2.50
B. 20 sv. kv. miltų $ 3.90

Siuntinys Nr. 10—$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr 12—$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14—$ 5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — $ 6.26
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado
14 ozs. kondens. pieno
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr.23 — $ 8.30
5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 24-$ 11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. degintos kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% rieb.

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. kiaulinių taukų ..... $ 5.25
C. 15sv. kiaulinių taukų ..... $ 8.00

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos $ 6.40
C. 4 sv. deg. kavos (į pr. zoną) .. $ 6.00

Siuntinys Nr. 94
A. 5 sv. šokolado $ 5.30
C. 5 sv. kakavos. .$ 4.50
I. 5 sv. margarino $ 3.70
B. 8 sv. bičių med. $ 5.00

HAMILTON

TAUTIEČIAI!

Lietuvi, ar tau negaila vargstančio lietuvio?!..

Dar nedaug praėjo laiko, kai mes apleidome tremtinių stovyklas Europoje (Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje). Gerai prisimename tas sąlygas, kuriose mes ten gyvenome ir kaip mes tada vertinome ir brangine kiekvieną mums ištiestą pagalbos ranką. Didelė dauguma mūsų turėjome laimės palikti tremtinių stovyklas ir pradėti laisvą gyvenimą šiame kontinente. Bet neužmirškime, kad dar per 10.000 mūsų brolių ir seserų lietuvių yra priversti pasilikti tose pačiose stovyklose, arba gyventi iš svetimųjų malonės. Pasilikusiųjų materialinė padėtis, turimomis žiniomis, yra pasunkėjusi, nes tarptautinės organizacijos susiaurino savo šalpos darbą. Pasilikusieji Europoje lietuviai tremtiniai su ištiestomis rankomis ir prašančiomis akimis kreipia į mus visus savo žvilgsnį ir klausia: „Argi Jūs mus pamiršote?" Mūsų visų, kaip vieno, atsakymas: — Ne, mes jūsų nepamiršome; jūs esate mūsų bendros šeimos nariai! — Todėl, patei sinkime tąjį atsakymą ir pagal galimybes paremkime juos, ištieskime vargstantiems ir trūkumuose gyvenantiems, pagalbos ranką!

KLB Hamiltono ap. valdyba, padedama visų lietuviškųjų organizacijų, Hamiltone nutarė pravesti šalpos vajų Europoje likusiems tremtiniams — lietuviams paremti. Bus renkamos aukos: pinigais rūbais, apavu, maistu ir kt. Kiekvienas, geros širdies lietuvis prašomas bent tuo prisidėti prie vajaus ir pagal išgales paaukoti tremtiniams.

Aukų vajaus pravedimui, Hamiltonas paskirstomas į rajonus ir pas kiekvieną mieste gyvenantį lietuvį, atsilankys rinkėjas ir paims aukas, išduos pakvitavimus ar įtrauks į aukų lapus. Aukotojai prašomi aukojamus daiktus paruošti, juos surišant ar supakuojant, kad būtų patogiau juos surinkti į bendrąjį surinkimo punktą. Tikime, kad rūbai ir apavas bus aukojami tik tokie, kurie dar tinka dėvėti. Dar daug mieste gyvena lietuvių, kurių adresai nėra K. L. B. Hamiltono ap. valdybai žinomi, ar jie yra pasikeitę.

K. L. Bendruomenės Hamiltono Apylinkės Valdyba.

VELYKOS.

Visą Didžiąją savaitę, Hamiltono lietuvių parapijoje už sitęsusios rekolekcijos baigėsi Kristaus Prisikėlimo dienoje — sekmadienį ryto rezurekcija ir pamokslu. Netalpinantį visų hamiltoniečių, nedidelė lietuvių parapijos bažnyčia, skendo tikinčiųjų maldoje ir kartu su „Linksma diena mums prašvito" giesmės žodžiais — tikėjimu į laisvą mūsų tėvynės prisikėlimą.

Nors I-ąją Velykų dieną Hamiltone pasitaikė gan šaltokas oras, tačiau pasibaigus rezurekcijos pamaldoms, kurias atlaikė iš Čikagos T. J. Vaišnys (misijų vadovas) mūsų tautiečiai senu lietuvišku papratimu dar ilgai šnekučiavosi prie bažnyčios, sveikino vieni kitus Velykų švenčių proga linkėdami sekančiais jas švęsti savo gimtinėse artimųjų tarpe.

Rekolekcijų proga, Hamiltono Vilniaus Aušros Vartų vardo lietuvių parapija, išleido informacinį biuletenį, kuriame be misijų tvarkos, buvo patalpintas KLB Hamiltono ap. valdybos atsišaukimas vajaus reikalu, parapijos klebono, kun. Dr. J. Tadarausko padėkos žodis komitetui ir parapijiečiams, o taip pat, lietuvių parapijos, metinė, piniginė, apyskaita nuo 1950 m. sausio mėn. 1 d. iki 1950 m. gruodžio mėn. 31 d.

Stambesnės parapijos pajamos pereitais metais buvo: aukos per šv. Mišias — $ 2211,48, parapijos nario mokestis (tik nuo dirbančiųjų) — $ 1016.00, įvairūs parengimai — $ 419,41 ir kt.

Stambesnės išlaidos: elektra, telefonas, gazas, vanduo — $ 413,29, klebonui alga už 12 mėn. — $ 600,— pragyvenimas (maistpinigiai klebonui, patarnautojui bei pagelbėjusiems kunigams, švaros palaikymas) — $ 1020,00, bažnyčios aptarnavimas — $ 733,02, mokestis vyskupijai — $ 600, — lietuviškai mokyklai, vaikų eglutei, mokyklos sargui — $ 161,05, mokesčiai—$ 113,07 ir kt.

Kbr.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont. Tel. 7-0002

Kreiptis po **5 val. p. p. ir šešt.**

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, groseterija.

5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. **Tel. TR 0141**

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

JUNA Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines suknias, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

KAIP GERIAU: PASILIKTI PRIE KONTRAKTO AR VAŽIUOTI PRIE PAŽĮSTAMŲ?

Jau buvo rašyta „NL", kaip atvykusi DP ketveriukė ir nepajėgusi miške sukirsti daugiau 1 cordo, buvo atleista be cento kišenėje. Paskui Darbo Ministerijos tie žmonės buvo paskirti į ledų laužyklą.

Dabar noriu aprašyti, kaip sekasi tada, kai ledo prilaužta užtektinai ir pritrūksta darbo.

Taigi ketveriukė, kuri D. Ministerijos buvo paskirta į firmą R. F. Welch Ltd. Norne payne, Ont., dirbo nuo 13. I. 51, gaudama nuo 65 iki 75 ct. už darbo valandą, žiūrint kokį darbą dirba.

Apie sausio pabaigą firma pradėjo mažinti toj ledo laužykloj darbininkų skaičių, nes baigė jau pripildyti ledaunes. Taip sausio 27 d. vienas iš mūsų tarpe kitų (ungaras) buvo atleistas. Matėm, kad ir visų mūsų dienos suskaitytos, nes darbas ėjo visai prie galo.

Kilo klausimas, ką mes turime daryti toliau? Firma teduoda tik bilietą iki Port Arthuro, pagrindnės savo kontoros, kur gali atsiimti čekį, bet daugiau darbo nėra. Vadinas, gali važiuoti, kur nori, bet už savo pinigus. Jei nenori važiuoti į Port Arthur, gali laukti — čekį prisiųs. Čia buvo didžiausias klausimas ar prisiųs taip pat ir Insurance Book?

Laukėme, kad pirmą jam atleistam ateis į Hornepayne čekis ir Inscurance Book. Bet tą dieną, II-2, kai ir mus visus atleido, pirmajam teatėjo tiktai čekis ir atostogų knygutė. Tat buvo aišku, kad ne taip greit mes ją gausim, nors firma ir žadėjo. Todėl mūsų ketveriukėje kilo nuomonių skirtumas.

Taip pasidalinus nuomonėms, pasidalinome į dvi grupes: vienas ungaras ir lietuvis patraukė į Torontą, o mes likę du — į Port Arthur.

Čia atvykus II. 3. po piet gavome čekius ir firma net norėjo išduoti Inscurance Book, bet jų nerado, nors miške ir buvome pasirašę dėl jos prašymus. Turėjome tai padaryti iš naujo. Bet tai užtruks apie 2 savaites laiko, kol bus išrašyta. Darbo tuojau irgi nežadėjo. Į Darbo Ministeriją nenorėjom tuoj eiti, nes ten buvo tikra, kad vėl siųs į mišką arba į kasyklas. Tai taip apsigyvenę pigiausiame viešbuty, kasdieną ėjome į Welch firmą vis prašydami arba Inscurance Book arba darbo. Pagaliau išsiaiškino su Darbo Ministerija ir II. 8 d. paskyrė į naują darbovietę į Robinson stotelė, netoli Sioux Lookant, taip vadinamą darbą „Gang 5, t. y. geležinkelio bėgių remontą: adresas: C. N. R. Gang 5, c. o. Roadmaster Sioux Lookkout, Ont.

Atvykom čia II. 10. jau 5 žmonės: dar 2 DP lenkai, vienas italas ir mes du (ungaras ir aš — vienas lietuvis). Čia radom dar 22 žmones, daugiausia kanadiečius. Visi gyvena taip pat vagonuose. Visi gauna po 65 ct. val.; maistas kainuoja 1,65 dol. dienai. Dirbama 10 valandų. Sekmadieniais nedirbama. Plautis, skalbtis, apsikirpti — viską reikia vietoj sukombinuoti arba važiuoti prek. traukiniais į Sioux Lockout.

Todėl dabar ir klausimas: ar būtų buvę geriau, viską palikus, važiuoti pas pažįstamus, kaip padarė kiti du, ar teks taip pat padaryti vėliau, ieškant žmoniškesnių gyvenimo sąlygų. Bet jau taip yra, kad turi sutikti su tomis sąlygomis, kokios yra.

K. Č-čius.

SUDBURIO KRONIKA.

Sudbury, Ont. Kovo 18 — 19 dd. iš Toronto atvykęs kunigas F. Gureckas pravedė rekolekcijas, patraukusias nemažą skaičių žmonių.

— Atvelykio sekmadienį Sudburio lietuvių šeštadienio mokyklos Tėvų Komitetas ruošia šokių vakarą, kurio pelnas vėl skiriamas mokyklos iždui, kurs, aišku, niekada nėra per pilnas, nes išlaikyti mokyklą nėra jau taip lengva. Paskutinysis tėvų komiteto suruoštas vakaras praėjo dideliu pasisekimu ir atnešė per 100 dolerių eplno. Šis vakaras taip pat turėtų būti nuotaikingas, nes numatyta įdomi ir įvairi programa, neskaitant įvairių staigmenų. Reikia tikėtis, kad sudburiečiai gausiai apsilankys ir tuomi parems lietuviškos mokyklos egzistenciją.

Rimas Borūnis.

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigų išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigus į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL" administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį— 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigus administracijai įmokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Skubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų.

„NL" Administracija.

TEL. FI. 2682

Marche **BOULEVARD** Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P O. Box 294. Westmount, Quebec.

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

WINNIPEG

WINNIPEGO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS.

Šių metų kovo mėn. 4 dieną įvykusio Winnipego lietuvių bendruomenės susirinkimo, neįemtai nutrūkusio prieš dienotvarkės išsisėmimą, tęsinys šaukiamas š. m. balandžio m. 8 dieną 2 val. po pietų Winnipego lietuvių klubo salėje — 240 Manitoba Ave. Dienotvarkėje: valdomųjų organų rinkimas.

Nuoširdžiai kviečiami visi kolonijos lietuviai skaitlingai atsilankyti.

Jurgis Jonuška,
Susirinkimo Pirmininkas.
Vytautas Kriščiūnas,
Susirinkimo Sekretorius.

PAŠALPINĖS DRAUGIJOS WINNIPEGE METINIS IŠPARENGIMAS SU PASKAITA IR KAVUTE.

S. D. K. L. Savitarpinės Pašalpos Draugijos 7 kuopos Winnipege metinis parengimas - susirinkimas su paskaita ir po to tradicine kavute įvyks š. m. balandžio mėn. 15 dieną 2 val. 30 min. po pietų Winnipego lietuvių klubo salėje — 240 Manitoba Ave.

Narių dalyvavimas privalomas.

Nuoširdžiai kviečiami svečiai be pažiūrų skirtumo atsilankyti į šios ekonominės lietuvių organizacijos parengimą, kur pajusite lietuvišką nuoširdumą ir susipažinsite su pačios organizacijos tarpusavės paramos nauda. **Valdyba.**

UKRAINIEČIŲ KONGRESAS.

Winnipeg. Kovo 2, 3, 4 dienomis Winnipege vyko ukrainiečių Pan Amerikos Kongresas. Delegatų buvo iš visų Amerikos valstybių. Pasirodo, kad ukrainiečių tautinis judėjimas yra gana stiprus. Laikui atėjus, ukrainiečiai visai pasiruošę paimti nepriklausomos Ukrainos valdymą.

Kongresą sveikino aukščiausi provincijos atstovai ir kitų tautybių atstovai.

Lietuvių Bendruomenės susirinkimas išrinko delegaciją pasveikinti ukrainiečius iš trijų asmenų: Bujoką, Liaukevičių ir Pauplį. Kongreso vedėjui pristačius lietuvių delegaciją, pasipylė keleto tūkstančių dalyvių grausmingas plojimas. Bujokas tarė žodį ukrainiečių kalba, Liaukevičius sveikino lietuviškai su ukrainietiška užbaiga, Pauplys kalbėjo angliškai. Kalbėtojai pabrėžė sunkią ukrainiečių tautos kovą dėl savo laisvės ir linkėjo ko greičiau nusikratyti vergijos pančius. Kiekvieno kalba buvo palydėta grausmingomis ovacijomis.

ROUYN - NORANDOS LIETUVIŲ GYVENIMAS.

— Lietuvių nuoširdžiam simpatikui ir rėmėjui Norandos anglų katalikų parapijos klebonui kun. Jhn Caufield per Kalėdų eglutę suroštą vai kams buvo įteikta prisiminimui padėkos ženklan graži tautinė juosta.

— Jurgėlos „Lietuvos Istorija" anglų kalboje valdybos nupirkta ir numatoma įteikti parlamento atstovui, gyvenančiam Rouyn, gyvai besidominčiam Lietuvos tragedija.

— Julsta —

VAKARŲ KANADOJ VYKSTA TURTŲ JIEŠKOJIMAS.

Viena po kitos kompanijos numatytose vietose supirkinėja iš ūkininkų teises jieškoti po žeme turtų, ypatingai šiais laikais svarbaus aliejaus. Šiais metais tyrė Manitobą. Pasirodė — neveltui. Ir mano gyvenamoj apylinkėj važinėja žmonės, siųsti įvairių kompanijų ir daro sutartis su ūkininkais 10-čiai metų gauti teisę gręžti aliejaus šulinius, nežiūrint kiek ūkininkas turi žemės. Užperka visą ir moka už metus 25 centus už akrą, nežiūrint ar tame laikotarpyje jieškos, ar ne. Suradus aliejaus ūkininko lauke, duoda 12 ir pusę nuošimčio pelno. Tai gi šią savaitę toks žmogus atsilankė ir mano stuboje. Po neilgų derybų teko pasirašyti sutartį. Palikęs čekį, išvyko. Taigi, ir jūsų tautietis liko kandidatu į „milionierius". Kas žino, gal nuo mano ūkio kas paipas į Montrealį ir nuves iš čia naftą — Jus aprūpinti kuru.

P. Liaukevičius..

BALTICKA

Lietuvis batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.

5355 Verdun Ave., VERDUN

Tel. HE 4547.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliškų medžiagų. Darbas atliekamas SĄŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVĖ.

PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

MONTREAL

BURMISTRŲ IR SENIŪNŲ RINKIMAI VERDUNE IR VLLE LASALLE.

Verdunas ir Ville Lasalle šį pirmadienį, balandžio 2 dieną, renka savo miestų burmistrus — *majorus* ir seniūnus — aldermanus. Balsų padavimas prasideda 9 val. ryto ir baigiasi 7 val. vakaro.

Visi lietuviai kviečiami paduoti balsus už savo pasirinktus *kandidatus*.

Antras šio numerio puslapis užimtas vien informacija apie kandidatus į burmistrus ir seniūnus. Visa ši informacija (apmokėta kandidatus siunčiančiųjų rėmimo komitetų) parodo, kad Ville Lasalle lietuvių grupė yra tokia skaitlinga ir veikli, kad su ja tenka rimtai skaitytis. Jeigu ir Verduno lietuviai būtų aktingesni savivaldybės atžvilgiu, iš to būtų tiktai bendra nauda.

Jei lietuviai ir balsavimu įrodys, kad jie yra veiklūs miesto reikalų dalyviai ir moka pareikšti savo valią, miestai dar daugiau su jais skaitysis ir juo geriau vertins. Todėl visi lietuviai, gyveną Verdune ir Ville Lasalle, būtinai turėtų dalyvauti savivaldybių rinkimuose *ir atiduoti balsus už savo* pasirinktus kandidatus.

KLB — LOKO POSĖDIS

šaukiamas šį penktadienį, kovo 30 d., 8 val. vakaro „Nepriklausomos *Lietuvos*" redakcijoje — 7722 George St., Ville Lasalle. **Prezidiumas.**

AKADEMINIAM SAMBŪRIUI

dr. H. Nagys praėjusią savaitę darė apžvalginę literatūros paskaitą. Po paskaitos buvo diskusijų.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

balandžio 7 d. rengia margučių vakarienę. Už gražiausius margučius bus skiriamos premijos, — tat laiku sukruskime ruoštis varžyboms.

SPAUDOS MĖGĖJAMS

Aušros Vartų Parapijos Spaudos Kioske gauta eilė naujų leidinių — Radausko „Strėlė Danguje", Vyt. Tamulaičio „Raguvos malūninin kas", „Partizanai už geležinės uždangos", naujas „Karys" ir kt.

Be to, kioske galima užsisakyti arba įmokėti pinigus už „Nepr. Lietuvą", „Aidus", „Tėviškės Žiburius", „Draugą" ir „Laisvąją Lietuvą".

KOREJOJE KRITO JAUNAS LIETUVIS

Korejos karo kovose krito jaunas, devyniolikos metų, Montrealio lietuvis Stankevičius, už kurį atradienį buvo atlaikytos gedulingos pamaldos.

METINIS SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Suėjo jau metai kai Montrealy veikia savišalpinės, kultūrinės bei tautinės organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje — *123-ji kuopa*. To dėl šį sekmadienį, balandžio 1 dieną, 12 val. 30 min., Willibrord Ave 377 nr. šaukiamas visuotinis kuopos narių susirinkimas, kuriame bus renkami ateinantiems metams valdomieji organai. Visi nariai į šį susirinkimą būtinai prašomi atsilankyti. Kas dar neapsimokėjo nario mokesčių, prašomi nedelsiant apsimokėti ir dalyvauti svarbiame susirinkime. **Valdyba.**

VELYKOS MONTREALY

Aušros Vartų parapijos bažnyčia rezurekcijos metu buvo pilna žmonių. Rezurekcijos apeigas atliko klebonas kun. J. Kubilius, asistuojamas kun. Vilkaičio. Giedojo varg. J. Piešinos vedamas ir p. Lapino vargonais palydimas choras.

Velykų oras buvo toks, kaip ir Kalėdų: Kūčios buvo šlapios, bet vakare pašalo ir did. šeštadienis buvo šlapias, o vakare pašalo. Pirma dieno Velykų, kaip ir Kalėdų, buvo šalta ir žvarbi.

ORKESTRAS „LITUANICA"

rengia šokių vakarą, kurio visas pelnas skiriamas Tautos Fondui paremti. Vakaras įvyks š. m. balandžio mėn. 7 dieną Aušros Vartų parapijos salėje.

Visi — jauni ir seni — kviečiami gausiai atsilankyti, nes bus įdomių paįvairinimų, o be to nuo 10 iki 11 v. v. visi dalyviai su orkestru „persikels" 15 metų atgal į Kauną, t. y. bus grojami ir p. Markūno lietuviškai *dainuojami 1936 metų* populiariausieji Kauno šlageriai.

Veiks bufetas su minkštais gėrimais. Įžanga 50 ct.

Ork. „Lithuanica".

ATVYKSTA HAMILTONO SPORTININKAI.

Balandžio mėn. 28 d. atvyksta į Montrealį HLSK krepšininkai ir stalo tenisininkai, kurie turės draugiškas rungtynes su Montrealio sportininkais.

Balandžio 28 d. (šeštadienį) vakare numatomos krepšinio *rungtynės*, po jų LAS Montrealio skyrius sportininkams pagerbti ruošia viešą pabūvį su šokiais.

Balandžio 29 d. (sekmadienį) numatomos stalo teniso *rungtynės*.

Kiek teko girdėti, hamiltoniečiai krepšininkai ir stalo tenisininkai yra gana stiprūs, tai tenka laukti įdomios kovos.

Organizacijos prašomos tas dienas kitokių pobūvių neruošti, o lietuviška visuomenė prašoma skaitlingu dalyvavimu paremti šiose sunkiose sąlygose mūsų sportuojantį jaunimą.

Apie vietą ir laiką bus pranešta sekančiuose šio laikraščio numeriuose.

LAS sporto sekcija.

LANKĖSI SVEČIAI IŠ AMERIKOS

Velykų metu Montrealy lankėsi iš JAV, Clevelando, p. J. Lozoraitis, kuris vedė p. S. Bielskienę ir p. Alseika. P. *Alseika sugrįžo į Clevelandą* kovo 27 dieną, o p. J. Lozoraitis Montrealy viešėjo dar vieną savaitę.

BROLIAI JOCAI PIRKO BIZNĮ

Trys broliai Jocai pirko iš p. Kuprevičiaus restoraną 787 Church gatvėje, Verdune. Naujiems verslininkams linkime sekmės.

VEDĖ P. J. KANAPECKAS

Montrealietis p. Kanapeckas atsikvietė iš Anglijos mergaitę ir kovo 17 dieną ją vedė.

PARDUODAMI

iš anksčiau statyto namo išimti langai ir durys — gerame stovyje, labai prieinama kaina. Teirautis tel. AM 0342

VISI ATVYKITE!

Kovo 31 d., atvelykio šeštadienį, 8 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje, 377 Willibrord Ave., Verdune, rengiamas pavasario sezono atidarymo

ŠOKIŲ VAKARAS

Visi kviečiami atsilankyti. Grieš kapela.

MELODIJA.

Įėjimas 50 centų.

Sveikiname mielus

p .p. S ir A. ALIŠAUSKUS,

sulaukusius šeimos prieauglio — sūnaus.

Geros sveikatos linkime naujagimiui ir motinai.

Murauskų ir Paužėnų šeimos.

MŪSŲ SPORTAS

„VYTIES" KLUBO SUSIRINKIMAS

Kovo mėn. 11 d. United Church patalpose įvykęs *vytiečių susirinkimas* nebuvo gausus dalyviais, nes pagal įsisenėjusį paprotį aktyvūs sportininkai klaidingai palieka spręsti organizacinius reikalus atskiriems sporto mėgėjams, *tačiau darbingas savo* dienotvarke.

Valdybos vardu trumpą veiklos apžvalgą padarė klubo p-kas K. Šapočkinas, kuris tarp kitko pažymėjo, kad vytiečiai yra parodę platesnės veiklos žymių ir sprendžiant pagal esamą padėtį nemano su siaurinti ir šiais metais. Kasininkas B. Saplys davė klubo finansinės apyvartos vaizdą: per pusantrų metų gauta 5094.81 dol. pajamų, iš kurių apie 3.000 dol. sukelti parengimais, o likusi — rungtynių įėjimo aukomis ir nario mo *kesčiais. Tuo pačiu laiku išlai* dų turėta 3037.87 dol. Žymesnės išlaidų pozicijos yra šios: patalpų nuoma apie 400 dol., futbolininkams, krepšininkams ir tinklininkams apranga — 680 dol., sportininkų susižeidimai — 160 dol., pasilinksminimų ruoša — 760 dol., rungtyniavimo mokesčiai, paruošimas, priemonės, kelionės, priėmimas ir kitos įvairios išlaidos apie 1000 dol. Sekcijomis daugiausia išlaidų padaryta futbolininkams ir stalo tenisininkams.

Po valdybos pranešimų atskirų sekcijų vadovai apžvelgė darbo rezultatus ir sekcijų sportinį stovį. Revizijos komisijos vardu B. Hesas po patikrinimo akto ir kai kurių pageidavimų ateities darbui išreiškė *įvertinimą* klubo valdybai už atliktą didelį darbą. Vykusiuose pasisakymuose buvo gyvai liečiami sporto rūpesčiai ir klubo vidaus darbo ir tvarkos klausimai.

Nesant narių daugumos, senoji valdyba įpareigota sušaukti per Atvelykį pilną susirinkimą, kuriame bus išrinkta naujoji klubo valdyba.

Susirinkimą pravedė H. Stepaitis. **— alpuk —**

FUTBOLO SEZONUI PRASIDEDANT

Pereitais metais kanadiečių varžybose „Vyties" klubas iš statė vyrų ir jaunių komandas. Pirmieji užbaigė pirmenybes, laimėdami savo lygoje trečią vietą. Taip pat sėkmingai varžytasi Campbell taurės rate, *kur buvo iškopta iki pačios* baigmės.

Jaunių futbolo komanda dėl organizacinių sunkumų ir išblaškytos pirmenybių pravedimo tvarkos neišsilaikė iki pačios pabaigos: jie po to pasitenkino atsitiktinėmis draugiškomis rungtynėmis, kada atskiri žaidėjai padėjo ir senjorams.

Šiais metais kanadiečiams kreipiant didesnį dėmesį į futbolo sporto išpopuliarinimą ir tinkamą prieauglio parengimą, jauniai prieš akis turi gyvą sezoną. Jų pačių iniciatyva surinktas pastovus vienetas, kuris prie rūpestingos suaugusiųjų globos ir techniškam rungtynių pravedimui pagalbos, turės galimybę normaliam sporto užsiėmimui. Jaunių grupę tvarkyti sutiko p. O. Peteraitis ir prasidedančius nuo kovo pabaigos treningus praves buv. futb. sekcijos vadovas A. Pulkauninkas.

Tuo tarpu su senjorų komandos išstatymu susidaro kai kurių sunkumų, nežiūrint, kad ji jau užregistruota Toronto pirmenybėse. Dalis buvusių žaidėjų dėl įvairių priežasčių pasitraukė iš aktyvaus sporto gyvenimo, tačiau su naujų žmonių papildymu, tikimasi išvysti vyrų komandą vėl Toronto aikštėse. Šiais metais iš buvusios senjorų lygos išsiskyrė nauja Metro grupė, kuri su savim nusitraukė apie 10 pajėgesnių iš visų klasių komandų. Tarp likusių 20 dalyvių lietuviams susidaro lengvesnė ir ne su tokiais dideliais reikalavimais konkurencija. Mūsų sportininkams tenka tik palinkėti perdaug nesvyruoti ir žemaitišku ryžtingumu stoti į darbą, *duodant savo fizinei pri* gimčiai taip reikalingo išjudinimo ir toliau išlaikant Toronto vietinėj visuomenėj susidarytą gerą vardą.

— alpuk —

TORONTO VYRŲ FUTBOLININKŲ DĖMESIUI

Š. m. balandžio mėn. 1 d. per Atvelykio sekmadienį kartu su pakartotinu „Vyties" *sporto klubo susirinkimu* išrinkti naują valdybą kviečiamas vyrų futbolininkų susirinkimas. Prašomi dalyvauti visi senieji sekcijos nariai ir taip pat naujai norintieji įstoti į *futbolo komandą. Esant ne*perdaugiausia laiko iki pirmenybių pradžios, reikia turėti tikslių žinių apie lietuviško vieneto sudarymą.

Susirinkimo valanda ir vieta, nepaaiškėjus dėl gausumos salės, bus paskelbta atskirais praenšimais krautuvėse ir prie liet. bažnyčios.

HAMILTONO KLB VALDYBOS ATSIŠAUKIMAS Į TAUTIEČIUS.

Jo pradžia yra įdėta 9-me šio laikraščio puslapyje, Ha užbaigtas. Čia seka jo pabaiga:

miltono skyriuje, bet ten jis ne

Gali atsitikti, kad rinkėjai, dėl aukščiau minėtos priežasties, neatsilankys paimti aukos, tuo atveju prašomi visi tuojau pranešti savo adresus arba aukojamus daiktus atgabenti į Valdybos būstinę — 18 Barton Str. W. telef. 3-8593. Jeigu kam nors bus neįmanoma arba neparanku pasiekti būstinę, aukas prašome atgabenti Parapijos būstinėn, Dundurn Str. 58. Surinktos aukos bus perduotos BALF'ui, kuris jas persiųs Europon. Aukotojai gali nurodyti asmenis, ar stovyklas, kuriems jie pageidautų, kad aukos būtų pasiųstos. Ta pat proga, bus renkamos ir piniginės aukos vieninteliai lietuvių gimnazijai Diepholz'e, Vokietijoje.

Tenelieka nė vieno mūsų tarpe lietuvio, kuris neprisidėtų prie šios šalpos!

Visiems aukotojams iš anksto Valdyba taria nuoširdų ačiū!

NAUJAS LIETUVIŲ TRANSPORTAS

Kovo 10 dieną iš Vokietijos atėjo naujas imigrantų transportas iš Vokietijos, ėjusių per Liubeko pereinamąją stovyklą. Tame transporte lietuvių buvo tiktai 10. Visus prašome atsiliepti, prisiųsti apie save nors trumpas žinias. Dalis atvykusiųjų lietuvių yra žinoma. Štai ir jų sąrašas:

Limontas Ansas,
Limontienė Elena,
Biknerienė Paulina,
P-lė *Giedraitytė*,
P-lė Kalinaitė.

VISOMS HAMILTONO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

Hamiltono lietuvių organizacijų atstovų susitarimu iš š. m. sausio mėn. 7 d. (pranešti parengimų datas KLB Hamiltono ap. valdybos reikalų vedėjui) skelbiu tolimesnį rezervuotų parengimų sąrašą:

1. š. m. balandžio mėn. 21 d. — socialdemokratų.
2. š. m. balandžio mėn. 28 d. —skautų.
3. š. m. gegužės mėn. 19 d. — Lietuvių Katalikių Moterų.

K. Baronas,

KONCERTAS.

KLB Hamiltono ap. valdyba gegužės mėn. 5 d. numato surengti dainų ir arijų koncertą, dalyvaujant op. solistei I. *Motiekaitienei, A. Kalvaitytei* ir Vl. Jakubėnui. **Kbr.**

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

kiekvieną šeštadienio vakarą ruošia

SOKIUS

puikioje lietuviškoje salėje prie geros muzikos. Maloniai kviečiami visi lietuviai jaukiai ir linksmai praleisti laiką.

Pradžia 8.30 val. vakaro. Įžanga 50 centų.

Adresas: 2161 St. Catherine East. Telefonas: CH 0480.

TORONTO

DĖL „NEPRIKL. LIETUVOS" DEŠIMTMEČIO MINĖJIMO.

Pasirodžius spaudoje pranešimams, kad kovo mėn. Toronte ruošiamas įdomus Literatūros vakaras, „Nep. Lietuvos" dešimtą sukaktį atžymėti, daug jos skaitytojų, bičiulių ir rėmėjų nuoširdžiai tam pritarė ir laukė sklelbto minėjimo.

Dėja, atsitiko taip, kad dėtos pastangos Literatūros vakarą suruošti dėl tam tikrų priežasčių neįvyko, dėl ko ir patį minėjimą teko nukelti tolimesniam laikui.

Tuo tarpu primenama „Nepriklausomos Lietuvos" dešimtmečio minėjimu besidomintiems, kad minėjimas įvyks, kaip tik bus gauta salė, kurią gauti šiuo metu yra nepaprastai sunku.

Šiuo reikalu tebesirūpina organizacijų įgaliotas komitetas, kuris deda geriausias pastangas, kad „Nepriklausomos Lietuvos" dešimt nelengvo, bet ryžtingo ir patvaraus gyvenimo *metu sukaktis būtų tinka* mai pažymėta. **Kor.**

LAS TORONTO SKYRIUS

kovo 31 d. 6 val. 30 min. UNF salėje, 297 College St., rengia linksmą pavasarinį pokylį — koncertą. Bus, be to, šokiai, žaidimai, loterija ir veiks bufetas. Bilietai „L. Lietuvos" redakcijoje arba prie įėjimo.

IŠKILMINGAS KONCERTAS

Gegužės mėn. 5 d. K. L. M. B. Toronto Apylinkės pastangomis, rengiamas iškilmingas koncertas, skiriamas Motinos Dienai paminėti. Koncertą pildys torontiečių pamilti žymūs dainininkai — Metropolitain op. žvaigždė A. Kaskas ir operos solistas A. Brazys.

Koncertas įvyks naujoje ir *gražioje De La Salle College* salėje, kuri yra 131 Farnham. Koncerto pradžia (punktualiai) 7,30 val. vak. Bilietų kaina 2 dol., 1.50 ir 1 dol. Juos galima įsigyti restoranuose, *Tulpė, 750 Dundas st. W.*, Baltic, 870 Dundas st. W. ir Atlantic. Taipgi, pas KLMB Toronto Apylnikės nares ir, jei bilietų liks, — koncerto dieną prie įėjimo.

Šio koncerto pelnas skiriamas Tautos Fondui ir sunkiose sąlygose siekiančiai užsibrėžto mokslo studentijai.

Toronto ir apylinkių lietuviai, maloniai kviečiami gausiai atvykti į šį retą ir iškilmingą koncertą, pasigėrėti žymių dainininkų dainavimu ir tuo paremti Tautos Fondą bei vargstančią studentiją.

METINIS TORONTO SKAUTŲ PARENGIMAS

Daugumas torontiečių ir apylinkės lietuvių gerai žino Jarvis Collegiate salę ir ten buvusius parengimus; pereitų metų įspūdingą Motinos Dienos minėjimą dalyvaujant op. solistei A. Kaskas ir Skautų Sekminių vakarą su svečiais iš Čikagos.

Tuomet buvusieji prisimena gerą skautiško vakaro nuotaiką, *sumaniai parengtą pro*gramą ir puikiąją muziką, tuo labjau, kad erdvioji salė lengvai sutalpino skaitlingus torontiečius ir net tolimesnių apylinkės vietovių svečius. To*dėl gal ir nenuostabu*, kad anuo met keliais atvejais svečiai kalbino uniformuotus skuatus teiraudamiesi, kodėl jie, sugebėdami taip gerai organizuoti, ne surengia panašių progų daugiau?

Toronto skautų tuntas, turėdamas visa tai omenyje, bet sutikdamas sunkokas kliūtis, ne eilinę salę gauti, orkestrą surasti ir įdomesnės programos paruošimą, nutarė rengti ne daugiau paprastų, mažą įspūdį paliekančių parengimų, bet vieną metinį vakarą, kuriame skautų bičiuliai ir visa lietuviškoji visuomenė vėl *galėtų* vieną savaitgalį pasijusti tikroje šventiškoje nuotaikoje. kur maloni europinė muzika nors vienam vakarui pakeis tų įkyrėjusį, nuolat ausis dras*kantį amerikonišką jazzą*.

Artėjant trejų metų Toronto skautų veikimo sukakčiai, balandžio mn. 20 d., Jarvis Collegiate salėje, sk. tuntas rengia viešą metinį vakarą, kurio smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

Dėl svečių tuo tarpu dar galutinai nežinoma, gal atvyks skaitlingoji lietuviška sostinė Chicaga, o gal provincijos entuziastų ekskursijos, kuriems bus progos pamatyti lietuviškus laukus primenančią Kanados gamtą ir pakeliui aplankyti Niagara Falls.

Toronto Skautų Tuntas.

DAINOS NARIŲ ŽINIAI.

Šiuo dainietėms primenama, kad visuotinis narių susirinkimas įvyks 30 d. kovo mėn. 8 val. *vak. pas p. E. Matijošaitienę*: 2008 Bathurst St., visai netoli Eglinton.

Visos narės prašomos gausiai dalyvauti, taipgi kviečiamos atvykti ir dar nepriklau*sančios grupei* tapti narėmis ir įsijungti į bendrą darbą.

Tuo pačiu dar kartą pranešame ir visuomenei, kad grupės rengiami šokiai įvyks 14 d. balandžio mėn. 400 Bathurst Str. ukrainiečių salėje.

Šio linksmo vakaro smulkesnės žinios bus praneštos vėliau.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ *DĖMESIUI*

Balandžio 1 d., sekmadienį, 14 val. YMCA salėje, Colege ir Dovercourt gatvių kampas, šaukiamas Lietuvių Evangelikų susivienijimo Toronte visuotinis narių susirinkimas.

Dienotvarkėje: Valdybos ir rev. Komisijos pranešimai, naujų valdomųjų organų rinkimai bei svarstymas, kaip su *daryti daugiau darbo sutarčių* — garantijų likusiems tautiečiams Vokietijoje.

Visi lietuviai evangelikai kviečiami dalyvauti.

Pastaba: Nesusirinkus reikalingam kvorumui sudaryti narių skaičiui, už valandos toje pat vietoje šaukiamas susirinkimas, kuris skaitysis tei sėtu, nežiūrint atvykusiųjų skaičiaus.

Liet. Ev. Susivienijimo V-ba.